

XXVIII. ÉVFOLYAM, 2018/4. SZÁM

2018. TÉL

franka

Fiatalok
az anyanyelv
bűvöletében

10. oldal

Ki mit tud?

11. oldal

Az első Magyar
Matematikai
Múzeum

12. oldal

**Dániel Imre
emlékei**

22. oldal

Interjú:

**Kapisztrán atya,
az iskola lelki
vezetője**

A betlehemi kisded köszöntése karácsony éjjelén

A karácsonyt senkinek sem kell megmagyarázni. Mindenki érti. Mert a karácsony a szeretet ünnepe. A szeretet pedig mindenkinek van érzéke, azt nem kell tanítani.

A mai nap rádöbrent bennünket arra, hogy van értelme szeretetvágyunknak. Mert nyilvánvalóvá lett előttünk, hogy szeret minket az Isten. Hiszen az ég és a föld Betlehemben összeért, amikor ott az Isten emberré lett. Ma megtudtuk, hogy az Isten Jézus Krisztusban öröktől fogva átöleli önmagát, és ölelő két karja közé odaszorult az egész világ. Be vagyunk zárva az Isten karjába! Fejünket ráhajtjuk nagy, széles mellére, és úgy hallgatjuk a

szerető szív lüktető dobogását. Kiderült, hogy nem vagyunk árvák. Atyánk van, akinek nem közömbös a mi sorsunk.

A teremtett világ, az élő és élettelen természet nem kietlen pusztaság már, még ha sokszor annak is érezzük. Mert az anyagi világban, a természetben is az isteni szeretet bontakozik, fejlődik, alakítja és formálja Krisztust. Embertársaink sem farkasok többé, akik életünket akarják megkeseríteni.

Mert most már tudjuk, hogy lelkükben ott él, ott mosolyog vagy piheg utolsókat a szeretet, ott van Krisztus.

És többé már nem vagyunk terhére saját magunknak. Mert van miért küzdenünk, van miért élnünk, van kit szeretnünk. Hiszen Krisztus bennünk, bennem akar élni, bennem kifejlődni, bennem viszonzni és visszavinni a szeretetet az Atyához.

Ma fölismerjük, hogy minden, ami van, Krisztusért van. Minden, ami van, szeretetből van. Ma belátjuk, hogy érdemes szeretni, és hogy csak szeretni érdemes és csak a szeretet értékes.

És olyan könnyű ma szeretni. Lelkünk csordultig érzelemmel, tele lendülettel, akarással. Ez az igazi arcunk, édes Jézusunk! Amit máskor mutatunk, az hazugság. Amikor marjuk egymást és átgázolunk egymáson, amikor önmagunktól undorodva elfordulunk, magunkat csaljuk, magunkat csapjuk be!

Bárcsak hitelesen elmondhatnánk:

Kisded Jézus! Ma mi is megtaláltuk betlehemi csillagodat. Add, hogy mindig csak utána menjünk! Rövidlátó, ideges szemünk elől ne takarja el sötét felhő, hanem járjon előttünk mindig fényesebben, hogy tudjunk egész éven át úgy szeretni, ahogy a mai ünnepen.

_____ P. REISZ PÁL OFM (1960/H)

franka

Az esztergomi Temesvári Pelbárt
Ferencs Gimnázium és Kollégium,
valamint a Pax et Bonum Esztergomi
Ferencs Diákegyesület lapja

XXVIII. évfolyam, 2018/4. szám
2018. tél

Cím:

2500 Esztergom,
Bottyán János u. 10.

Tel.:

06 (33) 898-098

Ímé:

franka@frankaegom.hu
paxetbonum.esztergom@gmail.com
(Diákegyesület, öregdiákok)

Web:

www.frankaegom.hu

Felelős kiadó:

Szánthó Gellért, mb. igazgató

Felelős szerkesztő:

Keppel Dániel

Szerkesztő-munkatárs:

Kedves Ilona

Címlapfotó:

Andráskó Balázs

Lapterv:

Szedő Balázs Péter © 2015

Nyomda:

Spori Print Vincze Nyomda

(sporiprintv.hu)

Laudetur!

Első ízben köszönhetem a Franka-lap olvasóit ebben a rovatban, és azon elmélkedve, hogy milyen gondolatokat osszak meg e sorokban az öregdiákokkal, a szülőkkel, a diákokkal, és mindazokkal, akik figyelemmel kísérik az iskola életét, csak a hála kifejezése jut eszembe. Köszönök az iskola vezetése nevében minden segítséget, tanácsot, ötletet és biztatást, melyet ebben az évben is megkapott az iskola!

Büszke vagyok a diákjainkra, akik idén saját sport napot és iskolai ünnepséget szerveztek, és olyan lelkesen álltak a Franka reklámozása mellé, hogy többnyire még kérni sem kellett őket. Jó kezekben van a tanári karunk mellettük...

Hálás vagyok a szüleiknek, hogy bíznak annyira a nevelő munkánkban, hogy hetekre vállalják a távollétet is gyermekeiktől valami tőlünk remélt fontos érték reményében! Az egész tantestület nevében mondhatom, hogy érezzük ennek súlyát, és nagyon igyekszünk méltók lenni a bizalomra.

Nagyon hálás vagyok minden öregdiákunknak, akiken nap mint nap tapasztaljuk, hogy mennyire a szívükön viselik alma materünk sorsát. Tudom, hogy közülük mindenkit az vezet, hogy az a csoda, melyet annak idején ő a Frankában átélt, valahogy megmaradjon a fiatalabb generációk számára. Ez az én álmom is.

Végül pedig ezúton is szeretném megköszönni sok önzetlen támogatóknak, hogy komoly adományaikkal immár több tucat diák családja számára nyújtanak névtelenül segítséget! A Franka lényege talán mindig is éppen ebben állt. Az itt eltöltött évek alatt a legtöbb diákunk megtanulta, hogyan kell másokkal együtt élni, s hogy ennek a ferences útja az önzés levetkőzése a közösség többi tagja segítése érdekében. Jó látni, ahogy ez a segítő szándék generációkon átlépve is utat talál magának!

Az iskola vezetése, tanárai és valamennyi dolgozója nevében kívánok áldott karácsonyt minden kedves Olvasónak és családjának!

Szánthó Gellért
mb. igazgató

Fotók: Andráskó Balázs

Egy szép szerzetesi élet átütő tud lenni

* Interjú Varga Kapisztrán atyával

Kapisztrán atya 1979-ben Teofil atya osztályában érettségizett. Az érettségit követően belépett a rendbe, a noviciátust is Esztergomban töltötte, valamint pappá szentelése után, '86-tól '97-ig tanárként, kollégiumi igazgatóhelyetesként (rektor) tevékenykedett. Egyháztörténelemből doktorált, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola főiskolai tanára, klerikus-, később noviciusmagiszterként részt vett a rendi növendékek nevelésében, szakalapítója volt a SOTE Mentálhigiéné Intézetében folyó lelkigondozói képzésnek, és pszichodráma-vezetői tanulmányokat is folytatott. Az ideai tanévtől az iskola lelki igazgatóhelyettese, amely ez ideig ismeretlen fogalom volt a közel 90 éves gimnázium történetében. Visszatérésének okairól, új munkaköréről, valamint Szent Ferenc grecciói karácsonyának üzenetéről beszélgettünk.

21 év után visszatértél Esztergomba, melyet egykor úgy hagytál el mint rektor, latin és történelem szakos tanár, egy országos hírvű fiúkórus vezetője – hogy csak néhány dolgot említsek. Mikor az igazgatóváltás újfent téma lett az iskolában a tavalyi tanév végén, és több szerzetest

elhelyeztek, az újonnan érkezők körében még nem szerepelt a neved. Aztán, egy kis idő elteltével, a második tabulában már igen. Mi zajlott a háttérben?

– Amikor definitóriumi szinten megszületett az a döntés, hogy legyen változás

Esztergomban, akkor első lépésben még csak annyi dőlt el, hogy több testvér el fog innen kerülni. Az azonban teljesen világos volt a tartományfőnök atya és a többi definator részéről is, hogy ez így, ebben a formában még csak egy negatív állítás, kell, hogy folytatása legyen, és kerüljenek ide újabb testvérek. Mindez májusban történt. Ami az én idehelyezésemet illeti, annak az előzménye kissé korábbra nyúlik vissza. Még Róbert atya vetette fel igazgatósága idején, hogy a Sapientián vállalt feladataimat megpróbálhatnám innen ellátni. Akkor nem foglalkoztam a kérésével, de azért ott motoszkált a fejemben... Így, amikor az első döntések megszülettek, több testvérral beszélgetésbe kezdtem arról, hogy mit lehetne tenni, hogyan lehetne előremozdítani Esztergom ügyét. Ezek

kapcsán ajánlottam fel a tartományfőnök atyának, hogy ha úgy látja, hogy jelenlétemmel hozzá tudok járulni az Esztergomban kialakult helyzet megoldásához, kész vagyok ide költözni, és majd innen látom el budapesti kötelességeimet. Úgy tűnik, ez volt az a pont, ami másokat is megmozdított, és jöttek, talán szívesebben jöttek Esztergomba – gondolok itt például Kornél atyára.

☞ **Voltak a döntésed mögött konkrét szempontok, tervek?**

– Voltak gondolataim, csak hogy annyira azért nem ismertem az itteni valóságot. A megosztottságot, az egy helyben toporgást láttam, azt, hogy vannak, akik nagyon szeretnek itt lenni, és vannak, akik egyáltalán nem. Azt mérlegeltem, és ebben erősítettek meg azok a bizonyos beszélgetések, hogy milyen értékek mentén lehetne továbblétni az iskolát jelen helyzetéből.

☞ **Onnan folytatod, ahol abbahagytad?**

– Nem, mert nem lehet és nem is kell! Szinte minden és mindenki megváltozott, beleértve magamat is.

☞ **Az elmúlt két évtizedben miben változtál meg? Tudom, hogy új utak nyíltak előtted, például doktoráltál, novícius magiszterként is működöttél, ill. elmélyültél a pszichodrámban, a lelkipázkodói képzésekben. Gondolom, ezek mind-mind visszahatottak rád.**

– Azt hiszem, hogy az az idő, amelyet eddig az Úr Istentől kaptam, nagyobb távlatba helyezte a munkámat, beleértve azt is, hogy megkülönböztessem, mi fontos és mi nem, milyen dolgokért érdemes izgulni és melyekért nem. A pszichodráma-vezetői vagy a lelkipázkodói szakirányú képzésnek rengeteg önismereti hozadéka van: letisztultabbá, higgadtabbá tudtak tenni. Sokkal jobban el tudom fogadni, ha valaki másként él meg valamit, mint én. Ez tulajdonképpen embertársam alapvető tiszteletét is jelenti. Nem halunk bele, ha másként látjuk vagy gondoljuk a dolgokat.

Másrészről novícius magiszterként sokat kellett beszélnem az imádságról, a szerzetesi élet alapjairól. Azokat a kérdéseket, amelyeket ezekkel kapcsolatban a testvérek megfogalmaztak, csak úgy tudtam megválaszolni, ha előtte magamnak is feltettem, ha rákérdeztem a saját életemre. Kétségkívül ezek visszahatottak rám, formáltak.

☞ **Térjünk vissza az iskolához! Végül konkrét feladatot kaptál, lelki igazgatóhelyettes lettél. Korábban nem volt ilyen tisztség az**

intézményben, és a közoktatás sem ismeri ezt a fogalmat. Mit takar ez a munkakör?

– A státusz egyértelműen abból következik, hogy nem szerzetes az igazgató, hanem civil. Ugyanakkor azok a szülők, akik ideadják a gyermekeiket, mindenképpen a ferences karizmával szeretnének találkozni. Gyakorlatilag a mindenkor lelki igazgatóhelyettesnek az lenne a dolga, hogy lehetővé tegye az iskola ferences szellemében történő működését, hogy segítsen hozzáférni a ferences karizmához egyrészt a ferenceseken, másrészt az oktatókon, egyáltalán az egész iskola légkörén keresztül. A lelkeségnek, a spiritualitásnak az a lényege, hogy meghatározza a prioritásokat. Hogyan bánunk a bennünk lévő erővel, képességekkel, minek a szolgálatába állítjuk ezeket? Mindig előttem van egykori generálisunknak, José Rodríguez Carballo atyának a növendék-nevelőkhöz intézett mondatja, mely így szólt: „Fertőzzétek meg őket!” Érdekes, hogy ez sokszor nagyon kis dolgokon, apró magatartásformákon is múlik. Ezt a szemléletet kell fölilleszteni, ugyanis néha kevesebb érdeklődést feltételezünk a gyermekek részéről, mint ami ténylegesen bennük van, és nemcsak a mi irányunkba, hanem általában a hit és a vallásos élet iránt is.

☞ **Az iskola vezetésével – tehát az igazgatóval és a másik két igazgatóhelyettesrel – hogyan hozható összefüggésbe a munkád?**

– Nagyon fontos, hogy nekem fegyelmi jogköröm nincsen, szemben a többiekkel. Miért jó ez? Azért mert ez tesz engem elérhetővé mindkét fél számára például egy konfliktushelyzetben. Szoktam is mondani azoknak a gyerekeknek, akik valamilyen problémával bejönnek a szobámba, hogy onnan nem kerül kis semmi. Kezd az is gyakorlattá válni, hogy ha valamelyik diákkal fegyelmi gond adódik, akkor azt átbeszéltem vele, nem maradunk meg pusztán a büntetés, fegyelmezés szintjén. Nagyon sok nehéz sorsú gyerek veszt körül minket és tudva levő, hogy minden kirívó cselekedetüknek valahol megvan az oka. Ezek megrendítő beszélgetések tudnak lenni.

Másfelől természetesen ott vannak a heti rendszerességgel összehívott vezetőségi értekezletek, ahol mindent megbeszélünk rövid és hosszú távú feladatainkat, programjainkat illetően. Sőt, olyannyira igyekszünk összedolgozni, hogy például az öregdiák-találkozóra most én is elmegyek, noha azon hivatalosan csak az igazgatónak kellene megjelenni.

Tudom ugyanis, hogy ezzel sokakat megnyugtatok, mert jelzem: a ferences jelenlét nem tűnik el az iskolából.

☞ **Nem akarok provokatív lenni, de szeretném megkérdezni: ahogy most látjuk az iskolát, a vezetőség összetételét, modelljét, az átmeneti állapot, vagy egy újfajta jövőkép kezdete?**

– Az biztos, hogy az ideai tanévtől kezdve kellett egy gyors és már rövid távon hatással bíró megoldást keresni. Ugyanakkor én annak a reményében jöttem ide, hogy stabilizálni tudjuk a helyzetet, mármint szerzetesi oldalról nézve, és a további kibontakozás irányába vinni. Abban próbálom segíteni a testvéreket, hogy a szerzetesi életet erősítsük meg. Az, hogy milyen élet van a rendházban, milyen hangulat uralkodik a testvérek között, mennyire érezzük jól magunkat a bőrünkben ferencesként, kihat a velünk együtt dolgozókra és a gyerekekre is. Egy szép szerzetesi élet átütő tud lenni. Rövid távon ez a mostani helyzet stabilitást ad, működik, ráadásul jól működik, és úgy látom, hogy hosszú távon is fenntartható, megerősödést szolgál. Mondok egy példát, ami talán nagyon hasonló lehet a mi helyzetünkhöz: hat évvel ezelőtt a rendtartomány a kozármislényi nővérek kérésére átvette a szociális otthonok fenntartását, mert annyira lecsökkent a számuk, hogy mindenképpen rendezni kellett a soraikat. Az idő beigazolta, hogy jó döntést hoztak ezzel, mert megmaradt a közösség, továbbra is ott dolgoznak az otthonban, de nem nyomja agyon őket egy nagy intézmény fenntartásának a terhe. A szerzetesi élet szempontjából fontos, hogy amit vállalunk, az ténylegesen élhető legyen. Nem vádként akarom megfogalmazni senki felé, de az, amit 21 évvel ezelőtt még egymagam csináltam 8-10 éven keresztül, azt ma három ember csinálja. Csak-hogy senki sem tud 30 éven át három ember helyett dolgozni. Abból csak kiegészítés belefűlés lesz. Rendi szinten nézve ettől kellene megóvni mindenkit, mert ennek csak rossz következményei lehetnek.

☞ **Folytassuk még ezt a gondolatmenetet, csak más aspektusból megközelítve. Az elmúlt időszakban azzal vádolták az iskolát, rajta keresztül pedig magát a rendet, hogy feladja magát. Önfeladást jelent az, hogy nagyobb arányban vannak jelen civilek az iskola életében?**

– Én nem ezt nevezném önfeladásnak. Egyébként mit jelent az, hogy önfeladás, egyáltalán hol kezdődik? Mert véleményem

szert ez egy hosszú, belső folyamat. Amikor mi 21 éve Pál atyával, József atyával és Didák testvérel együtt – ugyancsak négyen – elkerültünk innen, még egy év se telt el, de már nem láttam habitusban járó ferences testvért, mikor egy-egy alkalom erejéig visszatértem. Vajon miért? Mi volt ennek az oka? Hát nem ez, vagy valami ilyesmi az önfeladás elő lépése? Könnyen lehet, hogy az önfeladás akkor kezdődik, amikor már nem vagyok az, aki ténylegesen lehetnék, vagy aminek lennem kellene, és föladom még azt is, hogy bármikor még az lehessenek. Ha így nézem, akkor biztosan nincs szó önfeladásról Esztergom kapcsán, mert pontosan az iskola megtartása érdekében születtek a mostani döntések. Ha azt a logikát követjük, amit az előbb mondtam a szerzetesi élet kisugárzásával kapcsolatban, akkor bízom benne, hogy idővel ez a létszámban is meg fog mutatkozni, mert a rendbe való belépést fontolgató gyerekek és a többi rendtárs irányába is egy élhető életforma képe már sokkal vonzóbb lesz.

☞ **Voltaképpen mitől ferences iskola egy iskola?**

– Attól, hogy van egy szerzetesi közösség az iskola mellett, és ez a közösség ott dolgozik az iskolában, látható, megfogható módon ott él a gyerekek között, akik alkalmasint bekapcsolódhatnak az életükbe. Nagyon érdekes, hogy amikor zsolozsmázunk, meg-megjelenik a templom melletti folyosó ablakában egy-egy fülelő gyerek sziluettje. Ettől vagyunk ferences iskola. Egyébként azzal, hogy egy civil ember az igazgató, eggyel több ferences tud ott lenni a tanító-nevelő munkában. Miért gondolnánk azt, hogy a civil igazgató a szerzetesek ellenében akarná irányítani az iskolát? Gellért igazgató úrról, és Bánhidyi Vajk igazgatóhelyettes úrról pedig csak a legnagyobb elismeréssel beszélhetek. Az igazgató úr mindig egyeztet velünk, szerzetesekkel, és nagyon jó, hogy az intézet élén olyan valaki áll, aki mögé egységesen fel tudunk sorakozni – mi szerzetesek is. Különben pedig az a tapasztalatom, hogy igazából csak az marad fenn és működik egy személyt túlélően is, amit át tudunk adni másoknak. Így van ez egy iskola esetében is.

☞ **Mi az, amit csak egy ferences tud megadni a diákoknak?**

– Abban az életkorban, amelyben a velünk együtt lévő gyerekek vannak, a legtöbben, noha a házasságot látják maguk előtt követendő példának, a mi életünket nézve megértetik, hogy van másféle elkölözöttség is,

valahova tartozni tudás. Emellett a szerzetesi élet, benne a cölibátus, a közösségben való lét, számukra nagyon szembeszökő jel, esetleg kérdőjel. Ha egy gyerek azt látja, hogy ezek (mármint mi) azzal együtt, amit vállalnak mégis normális emberek, akkor elindulhat azon az úton, melynek során beláthatja, hogy az, amit mondanak és képviselnek, az is normális, nem betegíti meg őket, sőt a javukat szolgálja. Ugyanakkor pedig olyan kapcsolódási pontot tud adni egy szerzetes vagy akár egy egész szerzetesi közösség, amelynek köszönhetően később az életben más ferences közösség felé is utat találhat az illető.

☞ **Megkérdezem ugyanezt kissé másképpen. Évek óta szerkesztem a Franka-lapot, és számtalan öregdiák-találkozó beszámolóját olvastam, valamint az Akikre büszkék vagyunk rovat visszaemlékezéseit. Úgy tűnik, hogy a legfontosabb élmények, akár ha a konkrét eseményeket vagy magukat a személyeket nézzük, mindig az atyák köré szerveződnek. Mit jelentetek, ill. az idősebb generáció esetében, mit jelentettetek számukra?**

– Az a tapasztalatom, hogy egy papot vagy egy szerzetest általában túl- vagy alábecsülnek. Egyik se jó. Az igazán nagy élmény az, amikor valaki megtapasztalja az adott szerzetesről, hogy ez ugyanúgy ember, ugyanúgy ott él a hétköznapok forgatagában, mint az átlagember. A hivatásból adódó szentség, valamint ennek a mindennapi emberségnek a találkozása mindig valamiféle reveláció. Ehhez persze nem szabad feladni sem a szentségre törekvést, sem az emberséget, mert az olyan lenne, mintha egy akkumulátornak nem lenne csak egy pólusa. Azok a ferencesek maradtak meg a diákok emlékében, akik tudtak valamit együtt tenni velük, akik részt vettek a mindennapjaikban. Amit vallunk a megtestesülés titkában, hogy ti. Jézusban láthatóvá vált az Isten, az valamiképpen igaz az emberre is. Mi magunk is láthatóvá tudjuk tenni őt, közvetíteni tudjuk a másik felé. Papok vagy szerzetesek irányába ez az elvárásunk sokkal nagyobb. Úgy gondolom, hogy ha képesek vagyunk megfelelni ennek a jó értelemben vett elvárásnak, akkor az Istennek ezt az emberen keresztül megmutató jelenségét is mintha jobban tudnánk közvetíteni.

☞ **A latinoknál fontos értéknek számított a mos maiorum, az ösök tisztelete és követése. Milyenek voltak az itteni elődeitek, a nagy öregek, akiktől tudom, hogy a Te életedben és a hivatásodban is példaként állnak?**

– Mostanában döböntem rá arra, ahogy visszajöttem Esztergomba, hogy engem olyan tanárok tanítottak, idővel olyanoknak lettem a rendtársa, akik börtönviselt emberként – többen közülük halálra is voltak ítélve –, ha kellett, jóllehet már nem voltak fiatalok, vállalták a prefektusságot, és emellett akár 50 évesen is lejártak Szegedre tanári szakot végezni, csak hogy megmaradhasson az iskola, mert 1965 után már a nevelői munkához is valamilyen tanári végzettségre volt szükség. Személyes magamra nézve is kötelezőnek, amikor idén nyáron szóba került, hogy vissza kell jönnöm, és áldozatok árán is, de feladatokat kell vállalnom. Ők ilyenek voltak. Ezt tanultam meg tőlük...

☞ **Vissza a gyökerekhez? Az első javaslataid egyike az volt, hogy vissza kell állítani a reggeli stúdiumot, úgy, hogy mellette választhatóvá kell tenni a szentmisén való részvétel lehetőségét is. Ez több mint két évtizede már nem így van...**

– A napirend módosítását mindamelllett szimbolikusnak is tartom, ugyanis ezen a két pilléren nyugszik az egész életünk. A stúdium a tanulást jelenti, a mise pedig a hitünket. Mind a kettő értéket képvisel: a hitet és a tudást. A népegyház eltűnésével mostanra már eltűnt az a vallásos légkör is, ami a mindennapokat átszövő keresztény élet gyakorlatából fakadt. Ezért ma minden katolikus iskola és benne minden szerzetesi iskola evangelizációs terep, missziós közeg. És ez nem baj, ezt tudatosan vállalni kell!

Ami számomra itt mindig nagyon nagy élmény volt, ha a múltat nézem, az a liturgia ünneplése. Annak idején, mikor be akarták vezetni az Éneklő egyházat, kipróbálásának helyszínéül Esztergom volt. A gyerekek 8-10 miseordináriumot tudtak énekelni – mindenki és minden osztály. Európai szinten is egyedülálló volt, hogy az egész iskola, 300-nál is több gyerek négy szövegben énekelte a virágvasárnap passió turbáit. Ez olyan belekapcsolódás jelentett az ünnepi liturgiába, amelynek meghallgatásáért messze földről eljöttek ide. A gyerekek egyharmada aktív módon zenélt – ez azért meglátszott rajtuk. A zene ugyanis lelki kultúrát termő dolog, egyben az önkifejezésnek és a belső harmónia megteremtésének kiváló eszköze. Ezért örülök, ha azt látom, hogy ez ma is szépen működik...

☞ *Különleges helyzetben kerültél azzal, hogy visszatértél az iskolába. Ritkán beszélhetek olyan emberrel, aki valamit nagy időtávlattól szemlélhet, ill. egy letűnt és egy új világ dimenzióit is látja. Mi változott meg 21 év után a gyerekekben. Hogyan látod azokat, akiket most tanítunk, akik alkalmasint bekopogtatnak hozzád lelki beszélgetésre?*

– Az egyik nagy különbség a figyelni tudás képessége. Ez sajnos csökken. Amit viszont hallatlan nagy élmény látni, hogy a gyerekek a korábnál sokkal jobban igénylik a beszélgetést; azt, hogy együtt legyünk velük. Ez természetesen régebben is így volt, de nem ilyen mértékben. Sőt, sokan már annak is örülnek, hogyha a szokottnál egy kicsivel többet láthatnak minket. Ez pedig nagyon megtisztelő...

☞ *És itt most vissza is kanyarodtunk ahhoz az alapvetéshez, amiről korábban beszéltünk, vagyis ahhoz, hogy mit jelentetek a gyerekek életében vagy másként megfogalmazva mitől és meddig ferences iskola egy iskola... Befejezésül pedig térjünk át egy kicsit karácsony misztériumára. Szeretném, ha megvilágítanád számunkra Szent Ferencnek azt a történetét, amelyet röviden csak úgy hívunk, hogy a grecciói karácsony. Mi történt ott, Greccióban, hogyan kell értelmeznünk azt a csodát, ill. látomást, amikor Ferenc megelevenedni látja a kis Jézust abban a bizonyos pajtában, ahol társaival összegyűlt.*

– Van itt egy nagyon fontos mozzanat, ugyanis ez nem pusztán a betlehemállításról szól, mint ahogy azt széles körben gondolják. Idővel természetesen követendővé vált, ahogy Ferenc ünnepelte a misztériumot. Kultuszt, pontosabban rítust teremtett, és ezáltal rajta keresztül számunkra is út nyílik az ünnep „szívéhez”, de még ennél is többről van szó. Az történt ugyanis, hogy a grecciói jászolnál a pap misét mutatott be – ezen vett részt Szent Ferenc. Tehát itt nem a Betlehem-utánzás, a betlehemállítás a lényeg, hanem az üres jászol fölött miséző a pap és Ferencnek az a felismerése, hogy az, aki megszületett, az van jelen a pap kezében az Eucharisztia által. Az a nagy újdonság, hogy Ferenc ezt a kettőt össze tudta kapcsolni. Nem valami 2000 évvel ezelőtti eseményt ünneplünk pusztán, hanem azt, ami paradigmájává vált az életünknek, vagyis ami hatását kifejtő mintaként jelen lehet vagy jelen van a mi életünkben is. Ferenc arra mutat rá, hogy ami karácsonykor történt, vagyis Jézus születése, és amit az Eucharisztia

jelent, az összetartozik, és mindig elérhető a számunkra. Milyen nagy dolog lenne, ha nemcsak karácsonykor lennénk ennek tudatában, hanem mindig!

☞ *Mi az, amit széles körben az emberek megértenek Szent Ferencről? És mi az, amit talán csak nagyon kevesen?*

– Azt hiszem, hogy amit a legtöbb ember megért Szent Ferencből, az az embersége. Ferenc előszeretettel mondta magáról, hogy ő „simplex et idiota”. A kortársai hajlamosak voltak a szónak ilyen konkrét értelmében tekinteni rá – pedig más ennek a jelentése; a mai szövegkritikai módszereknek köszönhetően már tisztán értjük. Ferenc esetében az „idiota” mindössze annyit jelentett, hogy nem végzett egyetemet, de például tudjuk, hogy a korabeli lelkiségi irodalmat nagyon jól ismerte. Az egyszerűség, pontosabban az „egyszerűség útja”, ahogy a saját életét nevezi, azért volt fantasztikus, mert a tanulatlan emberek is megértették Ferenc szavát. Ugyanakkor a műveltebb réteg, teológusok, filozófusok, akik válaszokat akartak, szintén megragadónak tartották azt az egyszerűséget, ahogy Ferenc megtalálta az utat Istenhez, ill. magához az élethez. Így tulajdonképpen az ő embersége és egyszerűsége sokak számára elérhetővé vált.

Azt talán már kevesebben értik meg igazán, hogy a szentség is ilyen egyszerű. Kierkegaard mondja, hogy a szentség nem más, mint az Egynek a keresése. Ha belegondolunk abba a szóba, hogy egyszerű, látjuk benne a lényegét, vagyis az egy-et, a végső egy-et, azaz Istent. Az egyszerűség voltaképpen az egy-re, az Istenre való törekvés. Ferencnek ez a redukálóképessége szó szerint reductio és reductio, azaz visszavezetés, visszaadás. Azt gondoljuk, hogy könnyen értjük az olyan jeleneteket az életéből, mint amikor lemond a köpenyről, vagy a madaraknak prédikál... De vajon értjük azt is, hogy mi van ennek a mélyén? Ugyanis minden cselekedetének értelme végső soron az Isten iránti lángoló szeretetében rejlik. Ez az, amit vagy megértünk, vagy nem. Lehet őt utánozni, vannak is, akik zsákruhát öltenek, ám ekkor még csak a külsőségében értettük meg. Ha Ferenc cselekedeteinek követése vagy utánzása kapcsán nincs meg bennünk az Isten iránti lángoló szeretet, mint ahogy az benne megvolt, még nem értettük meg őt...

————— KEPEL DÁNIEL

Bemutatkoznak iskolánk új tanárai * 2. rész

**Bánhidyné
Nyitrai
Ágnes**

Bánhidyné Nyitrai Ágnes vagyok, óra-

adó angoltanár. Esztergomban születtem, a Dobó Katalin Gimnáziumban érettségiztem, majd az ELTE Bölcsészkarán végeztem angol-német szakon. Gimnazista korom óta tanár szerettem volna lenni, a családomban is számos pedagógus volt, van. Ötödéves koromban kaptam meghívást a Vitéz János Római Katolikus Tanítóképző Főiskolára, ahol mindkét szakomon taníthattam. 2009-ben mentem férjhez, első gyermekünk 2010-ben született. Lányunk után még 2 kisfiú érkezett a családba.

Az esztergomi ferences gimnáziumhoz, illetve a ferences rendhez gyerekkorom óta kötődöm: édesanyám először orosz, majd németet tanított itt, sok Mikulás és karácsonyi műsort láttunk együtt. Emlékszem a szatyornyai javítanivaló cetlilízüetre, meg arra, amikor mi kértük őt testvéremmel, hogy ne legyen olyan szigorú az osztályozáskor. Emlékszem a beszélgetésre, amikor Kapisztrán atya eljött hozzánk, és elmesélte az Esztergomból Mátraverebély-Szentkútra tartó gyalogos zárandoklat tervét, meg arra is, amikor Hodász Tibi biciklit emelt át az egyik nehezített „művészbejárón”, bőven este 9 után. A Pasaréti Plébánián az egyetem alatt rengeteg jó hittanórán, bálon, táborban, utazáson vehettem részt.

Nagyon örülök annak, hogy itt lehetek, mert a legszívesebben ezt a korosztályt tanítom. Ráadásul kedves ismerősök közé jöhettem a tanárba is, ahol szeretettel fogadtak. Remélem, hogy a jó hangulatot megtartva, eredményesen tudok részt venni az oktató-nevelő munkában.

**Cseke
András**

1992-ben születtem, 26 évesen én vagyok jelenleg a gimnázium legfi-

atalabb tanára. Tavaly, 2017-ben kezdtem el dolgozni a Frankában kollégiumi nevelőként. Az intézmény nem volt számomra ismeretlen, én is ide jártam. 2010-ben érettségiztem Zoltán atya osztályában. Ez volt életem talán leggondtalanabb négy éve. A ferences gimnázium szellemisége, a szerzetesek és tanárok által közvetített értékrend vértézett fel, segített, hogy az előttem álló feladatoknak, kihívásoknak, nehézségeknek ne hátat fordítsak, hanem szembe nézzek velük.

Az alapidiplomámat az Eszterházy Károly Egyetemen szereztem Egerben, míg a mesterdiplomámat az ELTE-n Budapesten. Történelem és biológia szakos tanár vagyok. Magam sem gondoltam volna, hogy egyszer azok a pedagógusok, akik négy évig áldozatos módon, rengeteg türelemmel oktattak, okítottak és neveltek egyszer a kollégáim lesznek.

A helyzet zavarba ejtő. Tavaly, volt olyan tanulója az intézménynek, aki diáknak nézett. Nagyon fiatalon kaptam bizalmat az intézménytől, amiért hálás vagyok. Jó újra itt lenni a Frankában. Úgy gondolom, hogy a gimnázium tanáraként nemcsak a törzsanyagot kell leadni, hanem közvetíteni kell a diákok számára a keresztény európai értékrendet is. Oktatni, nevelni, példát mutatni a diákoknak, hogy ők is megkaphassák azt a tudást, szellemiséget, azokat az értékeket, ami felvértezi őket az életük során.

**Holló-
Szabó
Ferenc**

„Czakó-falváról” származom anyai

ágon. Ez az államosításig egy virágzó major volt Kiskunfélegyháza és Bugac között.

A tájszótár szerint a czakó gólyát jelent, apukám ezt nem tudhatta, mert kilenc gyermeket hozott a gólya a családukba! A sorban én vagyok a negyedik. A szülők a kicsikkel és a nagyokkal voltak leginkább elfoglalva. A túlélési verseny közepette luxus volt a tanulás, csak ha mindent elvégeztünk, akkor jöhetett a házi feladat! Ilyen körülmények között azt láttam, hogy ahogy őseim a „futóhomokon” is tudtak boldogulni a saját erejükből, egy kis kreativitással én is boldogulok a matek példákkal, miközben 11 emberre hordom a vizet a távolból! 18 éves voltam, amikor nyáron végre bevezették a vizet és megtudtam, hogy matematika szakra felvettek az ELTE-re. Itt idővel adjunktus lettem, majd megalapítottam az „1. Magyar Matematikai Múzeumot” (MaMa) a Középiszkolai Matematikai Lapok, azaz a KöMaL 100. születésnapjára 1993-ban.

14 éves koromtól egy gépipari technikum fiú kollégiumában nevelkedtem, így bár 1985-től kezdve a közoktatásban is tanítottam, a Frankában érzem leginkább otthon magam! Olyannyira, hogy a 238-as teremben máris sikerült létrehoznom az első „Kis MaMá”-t, Innovációs Kabinetet, ahol Öveges Professzor nyomdokain a cselekvés iskoláját szeretnénk a Szent Korona oltalma alatt megvalósítani!

„Wir würden es immer wieder machen!“

* Bogeni cserediákprogram

„Bármikor újra jelentkeznénk!” – foglalta össze az Esztergomban töltött hetet két német cserediák. Iskolánk több mint húsz éve vesz részt cserediákprogramban a bajor Bogenben. Már a kint töltött egy hét alatt is megtapasztalják diákjaink, hogy milyen gyorsan meg lehet szokni a német környezetet, hogy mindenhol németül beszélnek, az idegen nyelv a mindennapi élet része. A cserediákprogram résztvevői a bogeni Veit-Höser-Gymnasiumban nemcsak nyelvi készségeiket javították, hanem betekintést nyertek a német kultúrába és az ottani emberek hétköznapijaiba is. Lássuk, hogyan gondolnak vissza diákjaink az ott eltöltött időre!

„Életemben ez volt a második, és egyben legjobb cserediákprogram, amin részt vettem. A kint tartózkodás alatt a német nyelv gyakorlása az élet iskolájában történik, ezért sokkal produktívabb, mint a tanórákon. Szerencsére a bajor vendégszeretet sokban hozzájárult a német nyelv elsajátításakor felmerülő nehézségek érdemi csökkentéséhez. Csak ajánlani tudom ezt a lehetőséget tanuló társaimnak, mivel ha akarjuk, ha nem, kint ragad ránk a német – ezért különösen érdemes élni ezzel a lehetőséggel.”

_____
KOVÁCS LÁZÁR 10/A

„Néhányan az iskolából Németországban töltöttük majdnem egy egész hetet. Egy októberi hétfőn indultunk tizenöten két kisbusszal. Közel hat óra utazás után érkeztünk meg Bogenbe, egy szépséges német kisvárosba, ahol a testvériskolánk található. Itt találkoztunk a vendéglátó családokkal, akikkel az első délutánt töltöttük. Másnap fogadott minket a polgármester, majd túrázni indultunk. Nekem legjobban a szerdai program tetszett, hiszen akkor jártunk Passauban. Ez a 700 éves város a Duna, az Inn és az Ilz találkozásánál az óváros és a kanyargós utcák összjátékából született hangulatának köszönheti rendkívüli szépségét. Csütörtökön fizikai interaktív múzeumban jártunk, pénteken egy üvegfüvő kézművesnél. Este búcsúvacsorával köszöntünk el egymástól. Az egész hetet nagyon élveztem, és mondhatom, sok barátságot kötöttünk. Örülök, hogy részt vehettem a programon.”

_____
ORMÁNDY ÁBEL 10/B

„A Franka bogeni cserediák kapcsolata révén sikerült eljutnom Németországba, ami nagy élményt jelentett számomra. Cserediákjaik jártak itt először áprilisban, így szerencsére nem idegenek vártak már minket. Hiányos nyelvtudásom miatt mégis félve indultam Bogenbe, de végül mindig sikerült magamat megértetni és azt is értelmezni, amit ők kommunikáltak felém. A többi magyarral a családi programok során nem találkoztam, de ez sem jelentett problémát, mert a fogadócsaládom nagyon kedves volt, cserediákkal együtt minden kívánságomat lesték. A házukban saját szobát kaptam, mindennap velük reggeliztem, majd délelőttönként magyar iskolatársaimmal volt közös programunk. Jártunk egy üvegfüvőnél, a polgármesternél és megnéztünk egy régi óramúzeumot is. Remek hét volt, nagyon örülök, hogy jelentkeztem a programra.”

_____
VALKÓ MIKLÓS 9/A

Fiatalok az anyanyelv bűvöletében

Vannak dolgok, amik korunktól függetlenül el tudnak kápráztatni minket. Ilyen lehet egy szép melódia, egy gyönyörű szempár vagy egy festmény. Nem tudnánk megfogalmazni mi az, ami megragad és egy időre elgondolkoztat minket velük kapcsolatban, mégis valahogy tökéletesnek érezzük, sőt hibáik is mintha csak szebbé tennék őket. Ilyen lehet az anyanyelv is.

Az elmúlt időben két olyan eseményen is részt vehettem, ahol fiatalokat hozott össze ez a valahol megfoghatatlan, mégis oly szerethető fogalom. Az egyik a 30. Péchy Blanka Emlékverseny volt Budapesten, melynek keretein belül csapattársaimmal: Nagy Tamással, Patziger Balázssal és Balássy Lászlóval egy, a kreativitásunkat megmozgató vetélkedőn második helyezést tudtunk elhozni az iskolánknak. A verseny talán nem is jó szó arra az együttlétre, amit

azon a szombati napon megéltünk a Gundel Károly Szakközépiskolában. Már csak azért sem, mert a versenyek legemlékezetesebb része mindig az eredményhirdetés, hiszen mindenki egy okból van ott: nyerni akar. Ez esetünkben nem így volt. Az ok, ami miatt összegyűltünk, a találkozás öröme és az anyanyelv szeretete volt. Ezt csupán fokozta az a hihetetlenül jó hangulat, melyben nyoma sem volt a szokott szorongásnak vagy erőszakos nyerni akarásnak, ami oly jellemző a különböző megmérettetéseken. Az élmény tehát nem a második hely megszerzése, hanem az ahhoz vezető út volt. Úgy gondolom ebben emelkedettebbek az anyanyelvi versenyek a többi vetélkedőnél: nem azért gyűlnek össze a jelenlévők, hogy versengjenek, hanem azért versengenek, mert amúgy is összegyűltek. Ugyanis összetartja őket, hogy egy generációba tartoznak, és bár mindannyian máshogyan képzelik el a jövőjüket, életük pályáját, mégis valami, amit mind szeretnek és szeretetét egyszer

át is akarják adni összeköti őket: ez a valami pedig az anyanyelv. Őszintén remélem, hogy a 20. század második felének ma is gyűrűző ideológiája, mely megpróbált minden nemzeti értéket – így az anyanyelvet is – elértékteleníteni hazánkban, végre általunk visszaszorítottatik abba a sötét semmibe, ahonnan előjött a háború után...

A másik rendezvény az esztergomi Heilischer József Városi Könyvtár által rendezett Könyvtári éjszaka volt. Tizenkét órát töltöttünk el körülbelül huszan a könyvek között nyelvi és irodalmi feladatokkal, vetélkedőkkel, felolvasásokkal és egy nagyon érdekes színi előadással. A hangulat töretlenül családias és meghitt volt, így mindannyian szomorúan tekintettünk az órára, amikor az makacsul a reggel hetet mutatta. Hiába, nem véletlenül mondja a magyar: jó társaságban repül az idő! Számomra a legjobb élmény az volt, amikor bemutattuk egymásnak kedvenc könyveinket. Elképesztő mennyire meg tudja ragadni az embert egy történet, amit az író oly zseniálisan felvázol előttünk, de még meghökkenőbb, hogy csupán egy-egy mondat, idézet is mennyire elevenünkbe tud hasítani. És úgy gondolom, ez már a nyelv zsenialitása. Mindannyiunknak volt már olyan élményünk, hogy egy regényt, verset olvasva egy mondat úgy eltalált valamit bennünk, hogy többször egymás után megismételtük magunkban. Talán fel sem tűnik, de mily nagy csoda ez! Érdekes kérdés, hogy vajon más nyelven ugyanazt a tartalmat jelentő idézet szintén ilyen hatást tud-e gyakorolni olvasójára.

Számomra ezek a rendezvények egyszerre kikapcsolódási és szórakozási lehetőségek, de mellette valami olyan büszke érzéssel eltöltő tevékenységek is, amelyet csak anyanyelvünk ápolása, művelése tud nyújtani. Hiszen megélnünk valami olyan megfoghatatlan csodát, mely ki tudja fejezni a magyar lelket: a humort, az elhivatottságot, a gondolati mélységeket, és amely oly sok katasztrófa és tragédia után mindig erőt, lehetőséget és támaszt adott nemzetünknek. Kívánok a szervezőknek és minden támogatóknak további sok sikert és jó munkát, hogy nekünk, fiataloknak is át tudják adni azt, amiben ők élnek: az anyanyelv bűvöletét.

GAJDÁCSI ÁRON (12/B)

Minden évben megrendezésre kerül december 5-én, Szent Miklós napja előtti estén a diákok és iskolai dolgozók körében méltán híres 'Ki mit tud?' vetélkedő. Az utóbbi években nagy sikernek örvendett, de az idei más volt, mint a többi, ugyanis korábban mindig tanárok segítségével folytak a készülődések. Az ez évi műsört két diáktársunk és a 11/A osztály bonyolította le. Mindenképpen ki kell emelni a két főszervezőt: Szomolya Bálintot és Kozma Mártont, akik a legtöbbet fáradoztak, hogy úgy sikerüljön ez az este, ahogy eddig még soha.

Ki mit tud?

* Avagy arról, hogy milyen volt az idei Franka faktor...

Eljött a várva várt nap. A diákok már zsongtak az étkezőben, és várták, hogy elkezdődjön a különleges est, mert ilyenkor egy kicsit elengedhetik magukat, és pár órára ki tudnak kapcsolódni a megszokott életből. Vacsora után bevonult mindenki az iskola tornatermébe. Mielőtt megkezdődött volna a műsor felkonferálása, volt még kis idő lélekben felkészülni a felejthetetlen produkciókra. A műsorvezetők a színpadra szólították a zsűri tagjait, és elkezdték az előadás lebonyolítását. A diákság előtt 10 tehetséges fellépő csillogtathatta meg tudását. Bevezetésként betekintést nyehettünk a bűvészet világába, melyen mindenki elcsodálkozott. Másodikként egy zenekart hallhattunk, melynek tagjai népzenét játszottak. A következő műsorszámok között szerepelt vers, opera ária, illetve egy sokak számára ismert szintetizátoros darab. Az iskola életéről is láthattunk poénonban gazdag kisfilmet. Az est fénypontjának mindenképpen kedves

takarítónőnk rock száma bizonyult. Ezt követte iskolánk híressége, egyben az idei nyertes (művésznevén a „Kilences”), aki a legfelkapottabb számát rappelte el nekünk. Ez után egy banda lépett a színpadra, ami két részre tagolódott később, ugyanis, akik a színpadon maradtak egy váratlan húzással meglepték a nézőket: felhívták egy dal erejéig Szánthó Gellért igazgató urat és Szánthó Barna kollégiumi nevelőt, akik szintetizátorral és gitárral kapcsolódtak be a közös produkcióba.

Ahogy befejeződtek a fellépések, a kisebb évfolyamok számára meglepetést okozó Mikulás vonult be szárnysegédjeivel, akik nagy örömünkre két fiatal csinos lány volt. A Mikulás megajándékozott mindenkit sok finomsággal és egészséges mandarinnal. Miután megkaptuk az ajándékokat, és fény derült a 'Ki mit tud?' helyezetteire, nyugodt szívvel mentünk vissza saját hálókörleteinkbe.

— URBÁN BENCE, EÖRY ANDRÁS (11/A)

Téged is vár a „MaMa”!

* Képzelt riport az Első Magyar Matematikai Múzeumról

A kedves Olvasót arra biztatom, hogy látogasson el a MaMa-hoz, hogy együttérezhessen mindazokkal, akik ezt még nem tették meg! A cikket mindenki csak saját felelősségére olvashatja el, hiszen az súlyosan igyekszik megváltoztatni a matematikáról alkotott képet!

☞ *Mi motiválhatja az embert egy matematikai gyűjtemény létrehozására?*

– Nagyon nagy restség, hogy annak a nemzetnek, ahol ennyi tudós, feltaláló, konstruktor és innovatív mesterember nevelkedett, nincs még az újtó-alkotó-találékony emberi kreativitásnak és a matematikának a Nemzeti Múzeumhoz mérhető otthona! Ez biztosan Istennek nem tetsző dolog...

☞ *Milyen előzményekről tud?*

– Az Öveges professzor ötlete nyomán létrehozott „Csodák Palotája” és az „Álmok álmodói” kiállítás a Millenáris Parkban azért adott némi reményt, de sajnos azt is képesek voltak elzúltatni ill. elpolitizálni. Ezt nem szabad! Kell egy nemzeti minimum,

ami mentén nevelhetjük gyermekeinket! Nem vehetjük el az álmaikat! Aki ezt teszi kicsiben vagy nagyban: bűnös!

☞ *Miért pont a MaMa?*

– Egy szerető édesanyához hasonlóan, az általam megálmodott Magyar Matematikai Múzeum is segíteni szeretne a fiataloknak, hogy legyen jövőkéjük, a boldoguláshoz szükséges tudásuk és önbizalmuk. Ezért szeretem kissé humorosan használni a MaMa rövidítést. Ez persze tovább fejleszthető a Magyar Matematikai és Innovációs Múzeummá, amit szívem szerint MaMI-ként rövidítenék...

☞ *Hogyan került múzeumalapítói helyzetbe?*

– Megpróbálom röviden felvázolni, hogy egy amúgy átlagosnak mondható, jó adós

besorolású, három gyermekes családap a körülmények valószínűtlen együttállása révén hogyan is került ilyen jó kapcsolatba a MaMa-val, hogy még másokat is invitálni merjen a MaMa-hoz.

Szerencsésnek mondhatom magam, hogy nem egyeként egygátlástalan, törtető, internationalista káder családba születtem, hanem egy kilenc gyermekes család negyedik gyermekeként erkölcsös, szerény, hazaszerető keresztény mesevilágba! A rendszernek nem ilyen megbízhatatlan, kulák porontyra lett volna szüksége, de hát a jó Isten útjai kifürkészhetetlenek.

Én nagyon jól éreztem magam, mindig volt kivel játszanom. A karácsony még nem fenyegetett. A haza még nem silányult választható opcióvá, a család és a házasság szentsége belénk ivódott, egy életre szól. Tiltották ugyan az identitás mindennemű nemzeti és vallásos megnyilvánulását, de ezt rutinból kizártuk a hétköznapiakból.

Kezdjük az elején, de sajnos a válasz így kicsit elhúzódik. Az ősi birtok közelében, Czárkó-falván, Galambostól és a monostori templomtól nem messze én már csak a nyarak egy részét tölthettem. Még láttam, megtapasztaltam, hogy a futóhomokon az ősök szorgalmával, kínlóddva, de a munka becsületére

alapozva mégis hogyan virágzott a magyar vidék! A Szent Korona oltalma alatt érezhattuk magunkat, haszonlesés nélkül, a természettel együtt élve mindenki tette a dolgát. Nem volt kérdés, hogy mindenki érdemei szerint részesül a közös javakból, és nemcsak magunkért, de közösen küzdöttünk az egész családjáért. Az ingyenélők, istentelen, hazaáruló bolsevik „vallását” éppúgy túlélni akartuk, mint a tatárjárást, a 150 éves török barátkozást, a Habsburg képmutatást, Trianont vagy most a liberális, önmegsemmisítő hedonizálást.

☞ *Bocsánat, de hogy jön ide a matematika?*

– Érzelmi alapon. Az a biztonság mindig is megnyugtató, hogy a matematikában nincs mellébeszélés, mindennek pontos definíciója van. Hogy folytassam: ehhez a luxushoz kreativitásra volt és van szükség, de magyarázni sosem kellett, hogy nem más kárára, haszonlesésből szeretem a jó Istent, édesanyámat, az anyaföldet a családomat és tenmagamat. A másság imádók a mi másságunkat is tisztelhetnék annyira, hogy elfogadják, számunkra minden az, ami! Európa keresztény alapokon virágzott fel, a házasság szentsége nem eladó, magyar az, aki annak javára cselekszik, és hogy az anyaföldet velünk együtt viszi romlásba a kamatos kamat. Ez is matematika, a forrásaink végesek az exponenciális függvény viszont erre nincs tekintettel.

☞ *Bocsánat, hogy közbevigok! Ez így túl általános, hogy lesz ebből MaMa?*

– Az érdekérvényesítő képességem mindig is gyenge volt. A MaMa nem egy párt! Soha semmilyen pártnak nem volt tagja egyik őszám sem. A párton kívüliek pártját nem kérhetik számon rajtam. A pártpolitika is a jólét elérésének eszköze kellene, hogy legyen! De mi is az a jólét? Nem az, amiért érdemes gerinctelenül törtetni és elvenni attól, akinek van pénze, háza, hazája, felesége, Istene. Miért ne adhatnánk gyermekeinknek az ősi tudást: vesd el a magot, öntözd! A mag a keresztény, magyar önfenntartó képesség!

Minden szélsőség nélkül állítható, hogy ez a testnevelés és a matematika tantárgyak keretében a leginkább kézzelfogható! Azok az egészségtelen emberek, akik nem tudják megállapítani, hogy mi miből következik, elvesztek, szolgasors a jussuk.

☞ *Sport vagy matek?*

– Én a matematikát választottam, vagy inkább a matematika választott engem, hiszen nem is tudtam, hogy mi az. Anyukám

nagyon szeretett volna tanulni, de otthon kellett segítenie. Szüleim a fiúkat engedték el a nagyvilágba tanulni, igyekeztünk is megállni a helyünket. Engem Szegedre egy gépipari technikumba vettek fel kísérleti osztályba, ahol a gimnáziumi tárgyakon túl műszaki tárgyakat is tanultunk és minden szerdán műhelynap volt. Reszeltünk, esztergáltunk, kovácsoltunk, hegesztettünk, megtanultunk szerszámmal dolgozni. Igaz, hogy a megyei párttitkár volt az igazgató, aki intót adott, mert nem a szakmai versenyre mentem el, hanem a velem egy időben zajló matekversenyre, de azért sikerült kirekesztenem a hétköznapiokból a szocialista számbőgést. Sokat köszönhetek a túlélésben Kurilla Béláné Szabó Julikának, aki kezdetben tanította a matematikát. Mellesleg kiderült, hogy földim és lelki társam. Az MHSZ modellező szakkör után már nem működő repülőgép-maketteket készítettem, hanem működő matematikaiakat. Tizediktől magamra maradtam, de komoly terveim voltak, szerettem volna megtudni, hogy mi is az a matematika. Versenyeztem, jártam a megyei szakkörre, a Kárász utcai antikváriumból kis matematikai könyvtárat vásároltam össze. Kiderült, hogy a suliban főként számtant, képletekbe való behelyettesítést jelent a matematika. Nagyon szenvedtem, de volt célom! Végül felvettek az ELTE-re, ahol megmutatták, rám zúdították a matematikát. Nem bírtam volna ki egyedül, ha 19 évesen nem ismerem meg a nagy Őt. Már több mint 34 éve építjük kis családjunkat, és elviseli, hogy járok a MaMa-hoz.

☞ *Hogyan kapott nevet a gyerek? Sokan matekznak, és mégsem alapítanak Matematikai Múzeumot.*

– Már matematikatanár szakos hallgatóként döbbsentem rá, hogy a magyar matematika nemcsak hogy világszínvonalú, de matematikát magyar nyelven művelni mennyire optimális. Nem érttem, hogy erről miért nem tudnak az emberek. Egy nagy író nem ismerni például milyen kínos dolog, de egy természettudóst vagy matematikust nem ismerni szinte természetes! Sok a tennivaló, de úgy gondoltam, hogy haladjunk sorjában, és elkezdtem gyűjteni az anyagot! A környezetem elég nehezen viselte...

Az egyetem végeztével marasztaltak, 1992-ben felkérték, hogy az ELTE-n oktassam a matematikatanár szakos hallgatókat! Ekkor történt a robbanás, az anyaggyűjtés közben döbbsentem rá, hogy jövőre, azaz 1993-ban lesz 100 éves a világ egyik legrégebbi, magyar nyelvű

folyóirata, a Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapok, azaz röviden: a KöMaL. 1893-ban jelent meg Győrött Arany Dániel kiadásában a mutatószám! Gondoljuk végig: az ország még nem volt megecsönkítva, nem volt internet és egy reál-gimnáziumi tanár képes volt a saját forrásaiból ilyen monumentális alkotásra!

Vezetéssel egy harmincfős, neves egyetemi és középiskolai tanárokból álló testülettel létrehoztuk a KöMaL 100 CD-t. Forrás hiányában ez még teljes szöveges keresésre nem volt alkalmas, de már így is majdnem tökéletes volt! A teljességet pedig a Szegedi Ívek és egyéb hiányok pótlásával Bakos Tibornak köszönhetjük, így az ő emlékére hívtuk a múzeum elődjét Bakos Tibor Matematikai Gyűjteménynek.

☞ *Jelenleg milyen keretek között működik az ország első Matematikai Múzeuma?*

– Az ELTE TTK Lágymányosra költözésével azután már az ELTE TTK Természettudományi Múzeumához csatlakoztunk. Így a híres Ásvány- és Kőzettár, ill. a Biológiai és Őslénytani Gyűjtemény mellett elkezdett működni az ország első interaktív Matematikai Múzeuma.

☞ *Tehát minden simán ment. Miből sikerül megoldani az üzemeltetést?*

– A működést a szerény lehetőségek mellett kezdettől a MaMa-kör teszi lehetővé, amely a múzeum matematika baráti köre. Neves tudósok, tanárok, művészek és feltalálók mellett az egyszerű nép gyermekei is, mint én magam hidaljuk át a nehézségeket. Szerencsére a költségvetésünk minden évben duplázódik, sajnos tavaly még 0 Ft volt. Kabai Sándor, Bérczi Szaniszló és Bérczi Tamás voltak a legnagyobb adományozók, de nagyon sok „résztvevőnk” van, hiszen sokszor a gyerekek által készített matematikai alkotás a belépő az egyes előadásokra!

☞ *Kedves Ferenc, végeztél szeretném megkérdezni, hogy ön hogy került kapcsolatba a Frankával?*

– Pont olyan egyszerűen, a jó Isten kegyelméből, mint ahogy a MaMa-val. Szakmai karrierem csúcspontjának tartom, hogy az eddigi életem itt értelmet nyer. A steril matematika-módszer-tan helyett több száz igazi „vassott kölyökkel”, mint amilyen én is voltam, építhetjük a matematikát, hogy Ők is építhessék a közös jövőnket!

Találkozunk az esztergomi Temesvári Pelbárt Ferences Gimnáziumban, a MaMa-nál, a 238-as teremben, ami hamarosan innovációs kabinet néven lesz felszentelve a jó Isten kegyelméből!

HOLLÓ-SZABÓ FERENC

Olescher Tamás kiállítása a Kákonyi Galériában

* A festő, performer, díszlettervező alkotásaiból 2018. november 13-án nyílt kiállítás

Az elsősorban szakrális tematikájú tárlaton helyet kapott Olescher 2016-ban készített nagyméretű (100 × 100 cm-es) Harmónia sorozatának jó néhány képe is, amely – a kép a képben kompozíciós elvet alkalmazva – a valóságnak egy-egy háromszögbe zárt szeletét virágornamentikával díszített háttérrel láttatja. További festményein a keresztény ikonográfiára jellemző szimbólumok és motívumok érvényesülnek: „kereszt, virág, a leegyszerűsített körte forma vagy harang (...), az ablak, a nap, a gyertya, a hal, a szem stb.” – összegzi Beke Zsófia, hozzátéve, hogy kompozícióinak „erőteljes, élénk színvilága az élet ősi, népies, elemi erejű és egyszerre evangéliumi igénléséről tanúskodik, amit munkáira írt feliratokkal, biblikus idézetekkel is alátámaszt.”

Erről a mélyen az evangéliumokban gyökerező gondolkodásmódról beszélt Kercza Asztrik ferences szerzetes is, a művész jó barátja, valamint lelki vezetője

megnyitóbeszédében. Asztrik atya kiemelte Olescher színkezelésének tudatosságát és letisztultságát, mondván, hogy „számára a fehér, az tényleg fehér, a kék, az kék, az

arany, az tényleg arany, és megalkuvást nem tűrő módon keresi a színeknek az eredetiségét; addig nem nyugszik, amíg a festőtábláján meg nem találja azt, amit ő a hitben lát a teremtett világról”, ill. a figurális ábrázolás egyszerűségét, leegyszerűsítését, amelyben nem csupán a művészi alázat attitűdjét látja, s végképp nem a tehetségének határát, hanem annak a lehetőségét, hogy mi magunk, a nézők is behelyezkedhessünk az ábrázolásba, és saját tartalommal tölthessük fel azt.

Olescher „mértni művész” – tette hozzá – konkrét és átvitt értelemben is. A világ szintekre tagolásában az a fajta teológiai gondolkodás érvényesül, amely nem engedi, hogy a lent és a fent világa összekeveredjen. Egy olyan koordináta-rendszer, tájolás vezet belülről, amelyben Isten van fent, az ember lent, az alvilág pedig ez alatt: „keresi valami módon a fent, a lent, az elől, a hátul, a jobbra és a balra irányokat, azoknak az arányait, s azoknak a teológiai mélységeit” – mondta Kercza Asztrik, hozzáfűzve még azt a gondolatot, hogy meglátása szerint Olescher alkotásain az ember alatti szféra, az alvilági, démoni közeg szinte nem is lehető fel, számára – mondhatni – nem is létezik.

A megnyitóbeszéd második felében személyes hangvételű méltatása következett a művésznek. Asztrik atya egy pólót készített ajándék gyanánt, amelyen rövidítésekkel összerakva egy olyan nem létező fizikai képlet szerepelt, ami Olescher Tamás egész lényét igyekezett összefoglalni, kiemelve a szenzibilitását, a *humilitast*, vagyis az alázatot, ill. az Isten Igéjének (Dei Verbum) hallgatását, meghallásának képességét, valamint azt az emberséget, amelyet minden helyzetben képviselni tud. Asztrik atya szerint ezek a jellemvonások vezetnek ahhoz, hogy alkotásaiban és egész életében is Oleschert cultorként tekintsük, olyan *művelő*-nek, aki „*miközben műveli a festészetet, ő maga is művelődik a festészet tartalma által*”.

A megnyitóbeszéd után Havasi Katalin énekművész két Mária-énekét hallhatta a publikum, ill. a kiállítás elején és végén is a ferences gimnázium fiúkórusának énekeit Pálmai Árpád egyházzeneész, karnagy vezetésével.

_____KEPPEL DÁNIEL GALÉRIAVEZETŐ

A 12/B osztály olaszországi kirándulását leíró cikksorozat második része Perugia és az antik Róma világába enged betekintést. Az ezt megelőző cikkben az alvernai, a gubbioi, illetve az assisibeli élményinkről volt szó.

Umbria fővárosába déltájt érkezünk meg. A belvárosba mini metróval jutott fel az osztály, kisebb csoportokra osztva. A főtéren át indultunk el az etruszk kapuhoz. Már maga a tér is gyönyörű látványt nyújtott. Perugia egyetemi város, nem csoda tehát, hogy vasárnap ebéd után az összes hely tele volt fiatalokkal, a kávézókból pedig csak úgy áradt a kávégőz illata. Az etruszk kapunál megállt az egész osztály, osztályfőnökünk pedig elmondta a hatalmas, boltíves kapu történetét. Meglepett, hogy a Kr.e. 6. század óta itt álló kapu robusztus kövei között nincsen malter vagy bármiféle tapasztóanyag.

A következő állomásunk az úgynevezett földalatti város volt, ahol egyébként Szent Ferenc is raboskodott sikertelen perugiai háborújuk után. Számomra elképzelhetetlennek tűnt, de tényleg igaz: ókori lakóházak és labirintusszerű utcák kanyarogtak a föld alatt. Ezután visszamentünk a főtérre, ahol hosszabb szabadidőt kapott a társaság. Voltak, akik az Umbriai Nemzeti Galériát látogatták meg, és voltak, akik a várost fedezték fel. Én az utóbbi kategóriába tartoztam, ezen belül is egy kisebb csoporttal elmentünk a tér végére, ahol egy parkot találtunk. Innen gyönyörű panoráma nyílt az alattunk elterülő völgyre, és egyből otthon éreztük magunkat a természet közelsége miatt. A park és a főtér között egy nagy bolhapiacba is belebotlottunk, amely további utcákba vezetett el bennünket. Hosszas nézelődés után beültünk a találkozóhelyhez közeli kávézóba, és elfogyasztottuk espressónkat valamiféle számunkra ismeretlen, kissé gyömbérré hasonlító aszalt gyümölcs társaságában.

Délután indultunk Rómába, ahová csak későn érkezünk meg, így este már nem volt városnézés. Másnap reggel újult erővel vágunk neki a város felfedezésének. A szállásunktól vonattal, valamint metróval jutottunk el az első állomásunkig, a Colosseumig. Sokak ekkor látták először

Olaszországi osztálykirándulás

* Szent Ferenc nyomában – 2. rész

ezt a lenyűgöző méretű épületet, amely két évezreddel ezelőtt még haláltusák színhelye volt. Valójában mindenkinek az épület nagysága okozott meglepetést. Az egyik kis kiugróban megálltunk páran és innen gyönyörű kilátás nyílt a Konstantin-diadalívére. Később a Palatinus-domb felé vettük az irányt, amelyre felérve egész Rómát magunk alatt láttuk. Ennél talán egyetlenegyszer láttam szebbnek az örök várost, a Spanyol-lépcső tetejéről a naplementében. A dombról leereszkedve végigsétáltunk a Forum Romanumon, ahol egykoron a nagy császárok is közlekedtek nap mint nap. A következő jelentősebb állomáshelyünk a Capitolium-domb volt, ahonnan az Il Gesuhoz mentünk. A templom gyönyörű szép mennyezetfreskójának megismerése után elérkezett a nap utolsó órái látnivalója, amelyet a legnagyobb

izgalommal vártam: a Pantheónt. Ez a monumentális épület senkinek sem okozott csalódást, ugyanis a tetőszerkezete mindenki fantáziáját izgatta. A Pantheónnál végül kaptunk egy kis szabidőt, így egyik társammal átkeltünk a Teverén, és ott nézelődtünk. Remek kis sétánk volt, ugyanis rengeteg helyet bejártunk, többek között a Piazza Navonára is eltévedtünk a visszafelé tartó úton. A kellemes szabidő után az osztály közösen a Trevi-kúthoz sétált, amely lezárta aznap programunkat. A kútba a hagyományoknak megfelelően mindenki dobott be aprópénzt, hogy még visszatérhessen egyszer Rómába. Fáradtan, de rengeteg élménnyel gazdagodva tértünk vissza a szálláshelyünkre.

Folytatjuk...

————— SZÁNTÓ BENCE (12/B)

Isten országa nem megy el látható módon

* Lelkem és a rám bízott ügyek vezérelve

Ugyan mi értelme van egy olyan hatalmas épületet, mint a Lateráni Bazilika, oldalról megtámogatni? És miért oldalra dől? Képileg lehetetlen a jelenet lényegét megjeleníteni, ám ebből a reneszánsz jóléti nézőpontból esélyünk sincs arra, hogy felfogjuk a jelentőségét.

Honorius pápa azt álmodja, hogy az egyház központi épülete, a Lateráni Bazilika dőlni kezd, és egy kis barnaruhás emberke tartja meg.

Ha egy templom alulról kezd ázni, egy speciális eljárás segítségével először az alapjait helyezik biztonságba. A föld közelében néhány arazsonként lyukakat fúrnak falába,

egy különleges masszát nyomnak a lyukakba és várnak. Nevetségesen nem látványos, méregdrága, bosszantóan sok idővesztéssel járó tevékenység! Mégis a templom megtartásának és az építész-etikának ez az egyetlen útja. Ha enélkül tatarozzuk, festjük ki, rövid távon turisztikai látványosság,

középtávon helyrehozhatatlan romhalmoz lesz belőle.

Az álom egy fajtájában lelkünk olyan mélysége nyíthat meg, ahol közvetlenül Istennel állunk kapcsolatban. Honorius, ez a megalkuvásra hajlamos, hatalommal felruházott ember álmában találkozik legmélyebb önmagával, de ebben a mélységben ott van maga Krisztus, a Szegletkő is, aki rendíthetetlenül Péternek, a „sziklának” és utódainak adta át. Ferenc, a „második Krisztus” az evangéliumi alapokra mutat rá, azokat hívja elő a pápa tudatalattijából.

Bár számunkra is az álmatlanság megrendítő erejével tárulnának fel törekvéseink mélységes alapjai! A kérdés, hogy végső soron mire is építkezünk!? Krisztust, de Szent Ferencet sem szabad semmilyen indoklással oldalsó támpillérnek, csakis alapnak használni!

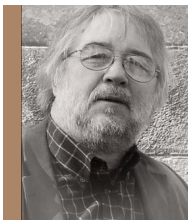
Az értékrend nem jó dolgok „teli zsákja”, hanem igaz értékek helyes sorrendje, és lelkünkben iszonyatos a tolkodás. Hiúságunk sosem fog így szólni: „Megértelek, nehéz most neked, hagyok időt a tisztázásra.” A pénz bálványa nem beszél így: „Jaj, de sajnállak, rendezd soraidat, megmérkőzünk később!” Hatalomvágyunk farkasa nem ezt morogja: „Jóllaktam, minek több? Élj boldogul és szentül!” A másoknak való tetszeni akarás... Na, de folytassuk?

Ha Isten elsődleges szempontjait lelkünkben, családjainkban, intézményeinkben hagyjuk elhomályosulni, bálványaink automatikusan, tudatos döntésünket meg sem várva veszik át a hatalmat. „Isten országa nem jön el látható módon” – de nem is megy el látható módon. Sőt! Isten királysága csendes „puccs” nyomán biztonságban dőlhet össze lelkünkben, közösségeinkben, intézményeinkben.

Megvizsgáljuk-e rendszeresen, szépítés nélkül, hogy milyen szempont kapja döntéseinkben a legelőkelőbb helyet? Az nekünk a legfontosabb. Szükséges könyörtelenséggel járunk-e végére időbeosztásunknak – mi annak a vezérelve? Amikor felébredek, lefekszem, mivel áll kapcsolatban első, mihez tapad utolsó gondolatom? Ugyanis lelkem és a rám bízott ügyek vezérelve az – akármit is mutassak napközben. Mert az éjszaka csöndje évezredek óta az önismeret és Isten mélységeinek ideje. Nem lehet félrevezetni.

—————
CYURÁCS-NÉMETH LÁSZLÓ

KIPKE TAMÁS (1970/B)

Születésnap

Képzeld el egy társaságot. Tizenhárom férfi születésnapot ünnepel. Jánost kivéve mind öregebbek az ünnepelnél. Ülnek az asztal körül, mint már annyiszor, és remélik, még jó néhány-szor. Az asztalon az ünnepelt kedves ételei: olajban sült hal, kenyér, gyümölcs és pogácsa. És persze bor, de ne gondoljunk nagy traktára.

– Még mindig az orromban érzem annak az istállónak a szagát... – tűnődik el két falat között az ünnepelt.

– Ugyan már... – mondja Sántha –, legfeljebb anyád mesélt róla, te meg elképzelted. Az ember a csecsemő korára sem emlékszik, nemhogy a születésére...

– De ha mondom...

– A gyaluforgács szagára emlékezhetsz, az apád műhelyéből...

– Pedig a születés nagy megrázkódtatás, kellene, hogy emlékezzék rá az ember. Emlékezni kellene mindenre... Nektek is azt mondom...

– Már megint... – sóhajt indulatosan Sántha.

– Ma ünnepeljünk – mondja Halász, s békítőleg néz Sánthára és kérlelően az ünnepeltre. – Ma csak ünnepeljünk! Olyan jó volna semmi mást nem csinálni, csak ünnepelni, bort inni és semmiségekről beszélgetni.

– Ő nem tud beszélgetni. Csak tanítani... Holnap megint tovább indulunk... – Sántha újból az ünnepelt felé fordul –, te sietsz majd elöl, mi meg caplatunk a nyomodban, én meg a lábamat is húzom... Rendben, megszoktuk... De ma lassítsunk...

– Jól megkaptam... Aszületésnapomon... – emeli meg az asztalon álló boros serleget az ünnepelt. Iszik belőle, és tovább adja.

– Jaj, bocsáss meg – dűnyögi riadtan Sántha is, Halász is.

– Nem, semmi baj... Lehet, hogy igazatok van. De szorít az idő, és annyi mindent kellene még megértetnem veletek...

Hallgatnak, és újra körbejár a serleg. Megint az ünnepelt szólal meg eltűnődve.

– Az emberélet útjának...

– ... felén... – folytatja a pillanatnyi csöndben a verssort a költészetre fogékony János.

– Felén? A végén inkább...

Halk szavai ott lebegnek a figyelem és meghökkenés csöndjében. Megáll a levegőben a falattal a száj felé mozduló kéz.

– Harminckét éves vagy, egészséges... – rázza a fejét Vámos.

– Tanítónk vagy, mesterünk, jó iskolába jártál, vagy ott-honról hoztad ezt a párja nincs tudást... De azért te is tanulhatnál valamit tőlünk, idősebbektől – fakad ki Halász.

Meglepett csodálkozással fordulnak Halász felé az arcok.

– Tudom, miről beszélsz. Épp azért mondom, amit mondok. Itt az ideje annak, hogy megnősülj, családot alapíts... Kérlek, ne szakíts félbe! Tudom, hogy arra gondolsz, előbb-utóbb elfognak és bebörtönöznek, sőt talán még... De mi lesz akkor mindabból, amiről évek óta beszélsz nekünk? Igazság meg szabadulás... Alapíts családot, mondom. Akkor lesznek, akikért aggódhatsz. Akkor majd óvatosabban beszélsz... Ezekkel szemben csak az óvatosság használ... Magad ellen és mi ellenünk hangolod a hatóságokat, te magad veszélyezteted azt, amit ígérsz nekünk... Legföljebb a felén járhat az utadnak, ha az a te utad, amiről beszéltél. Hidd ezt el nekem, az öregebbnek, tapasztaltabbnak...

– Halász, Halász, te még mindig nem értesz semmit...

Az ünnepelt hangjában se meglepetés, se csalódás. Sarra gondol, hogy jövőre, azok után, amik történni fognak, vajon megünneplik-e a születésnapját. Nélküle. Ők, tizenketten. Azaz csak tizenegyen. Hiszen addigra Sántha se lesz már köztük.

Tájékoztató a budapesti ferences öregdiákok 2017. és 2018. évi tevékenységéről

A neves szakelőadók színvonalas tartalmú előadásaiból és az értékes diáktársi véleményekből származó ismeretanyagot – témánkénti bontásban – olvasóinknak közreadjuk.

Az orvosi előadásokból egészségünk megőrzése érdekében kaptunk értékes tanácsokat, hogy vigyázzunk a test és a lélek harmóniájára. Találjuk meg napi elfoglaltságunkat, szeretettel közeledünk embertársainkhoz, és törekedünk hitünk megélésének folyamatosságára.

Erdőségeink több célú használatának okán felhívást kaptunk előadónktól arra vonatkozóan, hogy közös feladatunk érdeink védelme és a környezetkímélő magatartás tanúsítása.

A régészeti feltárásokc. előadásból a hazai és külföldi viszonylatú kutatások történelmi sajátosságairól szereztünk hiánypótló információkat.

Egy Petőfi-díjas újságírótól hiteles tájékoztatást kaptunk az 1956-os forradalom történéseiről, köztük Mindszenty József bíborosunk kiszabadításáról és a szabadságharc idején végzett egyházi és társadalmi tevékenységéről.

A közgazdasági témakörben tartott előadássorozatban „ügyes-bajos pénzügyeink” tárgyában eligazítást kaptunk az önálló döntési szituációkban alkalmazott magatartásformákról.

A médiahelyzetről tartott előadásokból egyrészt a rádióműsorok szerkesztésébe nyertünk betekintést, másrészt a tv csatornák műsorainak valóságába avattak be minket előadóink. Továbbá megismertük az

újságszerkesztés szerzeágazó tudományát. Ezenkívül optimista biztatást kaptunk a 2018. évi tavaszi választások várható eredményeinek reális helyzetéről.

A további történelmi témájú előadásokból a különböző korszakokban meglévő gazdasági és társadalompolitikai helyzetelemzések alapján reális tájékoztatásban részesültünk.

A levéltári előadásból a fellelhető hazai, nemzeti kincseink egyházi és civil vonatkozásait ismerhettük meg.

A XX. századi írók közül Wass Albert életpályáját istenes versein keresztül mutatta be előadónk. A kortárs író tanúbizonyosságát adta hitbéli meggyőződésének haza- és ember-szeretetének, az összetartozás fontosságának. Jelszava: „Együtt erő vagyunk, szertesztét gyengeség.”

A két világháború közötti időszak eseményeiből reális tájékoztatást kaptunk az ún. Horthy-korszakról, a csonka Magyarország megmentéséről, az elért gazdasági fejlődésről és a társadalompolitikai eredményekről, a pénzügyi stabilitásról, a fejlett oktatási rendszerről.

A céhes világ kerámiaművészetének történetéről – korszakos távlatokat átívelően – előadónk egy értékes áttekintést nyújtott számunkra, a használati eszközök és díszítő jellegű tárgyakról.

A geotermikus kutatások alapján hazánk vízkészlet-gazdálkodásának múlt-jelen-jövőbeli jelentőségére, fontosságára hívta fel figyelmünket előadónk.

A településfejlesztés fontos ismérveibe is betekintést nyerhettünk, mint stabil helyi családpolitika, nívós iskolák, rendezett parkok, játszóterek, közösségi házak, akadálymentes közhivatalok, tiszta levegő, jó közlekedés, biztonságos környezet.

Az események közreadását követően hálás köszönetünket tolmácsolom: Dr. Tomkó László orvos, Dr. Huszár Sándor főorvos, Lomniczi Gergely erdőmérnök, Dr. Major Balázs régész, Dr. Virág Miklós közgazdász, Bicsák Eszter szerkesztő, Gajdics Ottó főszerkesztő, Benke Zolt tanár, Dr. Hegedűs András levéltár igazgató, Vörösváry Ferenc mérnök, Dr. Lorberer Árpád geológus, Simó József előadóművész és Körömdi Imre építésmérnök előadóinknak, valamint a konzultációkban közreműködő diáktársainknak.

PINNYEY SZILÁRD (1959/H)

Trianon. Este van, ülök a kertben és ismétlgetem: Trianon, Trianon, Trianon. Mintha kopogtatnának, de inkább ütőhangszeren játszanák:

Trianon, Trianon... Ismeretek, tények, adatok, de most másra gondolok. Nagyanyámra, aki a Felvidéken, Ipolyságon élt tisztességes polgári családban, nagyapámra, aki a keresztényszocialista párt elnöke. Anyám Trianon után született 22-ben. Nagyapám sajnos anyám 5 éves korában meghalt. Az évek Magyarországtól elszakítva teltek, mígnem visszacsatolták a Felvidéket. Anyám fogadta a magyarokat, beszédet mondott 16 éves lányként Ipolyságon a városháza erkélyéről. Aztán a háború vége, mindenüket elvették, kitelepítés egy bakonyi kis faluba. A kommunista rezsim hosszú évei. Nagyanyám számára megszűnt a külvilág, csak a család maradt, az utcára sem ment ki. Trianon folyamat, emberi sorsok: nagyanyám, anyám sorsa, meg a miénk is. De ami töretlen maradt anyám lelkében, az a hazaszeretet. „Civis romanus sum” – mondta óriási belső öntudattal. A megtéveszthetetlen lélek, a töretlen hit és a törekény alkat. Az igazi hősök karaktere. Nekünk testvéreimmel ajándék a bátorság és a hűség ajándéka.

Sokszor szeretnék a lényeghez közel kerülni és nem sikerül, máskor meg magától megtörténik.

Zebegény – Elmer Nándi osztálytársunk jóvoltából – szinte már frankás központ lett az évek során, ahol a régi diáktársak, feleségeik összejönnek, ahol a nap a mi kedvünkre süt, ahol jóízű ételek, sütemények és italok várnak, ahol a találkozások a régi időket idézik, amikor a nyári szünet után boldogok voltunk és örültünk egymásnak Esztergomban.

Jó ez a nap mindig, történetek cserélnek gazdát, kihagyhatatlanok a frankás évek sokszor elmesélt sztorijai – de jó is újra hallani ezeket. Emlékezni az atyákra, ami nem is emlékezés, szinte már valóság, a múlt megidézése.

Trianon, öregdiákok és gój motorosok

A zebegényi templom Nándi barátom házában van az utca másik oldalán. Az udvarról pont a toronyra látni. Ez már szinte szimbolikus. Osztályunkban három pap és egy diakónus van. A mise természetesen a nap része. Nem jelent gondot az orgonálás és az éneklés sem.

Délután standard program a trianoni emlékmű meglátogatása. Szerpentines kaptatón kell felmenni. Főnt kifújuk magunkat és körbejárjuk az emlékművet. Aztán

gyülekezünk az énekléshez. Közben két gój motoros érkezik. Bőrdzsakijuk hátán a nagy Magyarország térkép. Ők is álldogálnak, tekingetnek felénk. „Isten áldd meg a magyart, jó kedvvel, bőséggel...” Vigyázva állunk. Ők is megilletődve állnak nem messze tőlünk. Aztán a Boldogasszony anyánk himnuszunkat énekeljük, és az ének száll lélektől lélelig. Valami megtörténik, valamit elviszünk, valamit elvisznek magukkal.

____KOVÁCS JÓZSEF (1968/A)

A kútra

* Nemzetközi adománygyűjtés Afrika megsegítésére

A Magyar Ferences Világi Rend 2018. november 8-ai facebook oldalán megosztott 3rd European OFS and YouFra Congress 2018 bejegyzésében az alábbiakat olvashatjuk (fordításban közöljük): „Kedves Testvérek és Nővérek, a Well4Africa szociális kezdeményezés jótétevői! Hálát adunk az Úrnak és imádkozunk értetek Nablusban, a Szentföldön, ahol Jézus találkozott a samariai asszonnyal a kútánál. Az Úr jutalmazza meg bőségesen nagylelkűségeket. Már 51 544 eurót gyűjtöttünk, amivel elkezdhetjük a munkát Ugandában és Malawiban.”

Ez a történet nem egy vízfordás története akar lenni, hanem a Ferences Világi Rend nemzetközi tanácsa által meghirdetett afrikai kutakra gyűjtendő adományok egyik történetét meséli el.

A „közélet” listán megjelent Beke Márton testvér által fordított felhívás, amely Afrika három országában szeretne kutat fúratni, és minden a víz megtartásához és szétosztásához tartozó berendezést biztosítani. Ezek olyan országok, ahol a világi rend jelen van, de nemcsak a rendhez tartozóknak, hanem mindenkinek életforrás lehet.

Szentey Mariann nővér fordult hozzám azzal a kéréssel, hogy segítsék felkutatni egy olyan egyházi könyvtárat, ahol az 1896-os millennium évében kiadott P. Didon Jézus élete

című díszes, aranyozott könyvet megvásárolják tőle, mert ezt a nagyapai örökségből befolyó pénzt tudná felajánlani és elküldeni. Sajnos azt kellett válaszolnom, hogy valószínűleg mindegyik gyűjteményben meglehet ez a könyv, és az anyagi forrásaik nem teszik lehetővé az ilyesmi megvásárlását.

És akkor eszembe jutott, hogy az egyik nagyon kedves iskolatársam, Lakatos Sándor (igaz, jóval előttem végzett, 1966-ban) születésnapjára kaptam felkérést, hogy írjak valamit róla (történet, fénykép, bármi). Azt is tudtam róla, hogy mélyen hívő, és mennyire megbecsüli az ilyen tárgyakat. Sőt, az is eszembe villant, hogy Ő és a fia (Lakatos Benjamin, akit volt szerencsém Esztergomban tanítani) mennyire támogatnak minket, ferenceseket.

Így aztán megírtam a szervezést végző leányának (Viktóriának) az ötletemet. Gondoltam, ha bejön, nagyon jó, ha nem, legalább megpróbáltam. Természetesen tájékoztattam az adományozni szándékozó nővéreimet is!

Július 24-én kerestem a tanítványom, hogy rendben, természetesen ez lesz a legjobb, és ő úgy gondolja, hogy 1.000 (azaz egyezer) eurót ajánl fel erre a célra. Szerdán elmentem a könyvtér Budapestre, és természetesen együtt örültem Mariannal. Megbeszéltük, hogy mi lesz az adomány további útja, hogy juttatja el a pénzt a megadott bankszámlára.

Vasárnap délelőtt átadhattam a könyvet, természetesen a fenti történetet is el kellett mesélnem az ünnepeltnek. Látszott rajta, hogy mennyire örül annak, hogy a neki szánt ajándékkal még jót is cselekedtek gyermekei!

Vasárnap az evangélium a kenyérszaporítás története volt. Krisztus által Isten megmutatta, hogy mennyivel többet ad az embernek, mint amit képes önmaga elérni! Mariann és Lakatos Sándor igaz története is ezt bizonyítja!

P. SZABÓ JÓZSEF OFM (1981/A)

Családi körben

Egyre gyakrabban gondolok nosztalgiával és jó érzéssel a rohanó idő által megszépített frankás éveimre.

Gyermekkoromban a vasárnapi ebédnél az esztergomi kollégiumi élmények a menü részét, a desszertet és nem a savanyúságot jelentették! Persze az évek során mindig színesebbé váltak a diáksztorik...

De komolyra fordítva a szót, hiteles történelmi betekintést is kaptunk az '50-es évek politikájába a család drámai helyzetén keresztül, édesapám elbeszélése alapján

1953. augusztus végén, a kitelepítés feloldását követő napokban, Máriaföldi Lukács atya, az esztergomi kollégium rektora Csaba édesapámat és Attila nagybátyámat teljesen ismeretlenül, az általános iskola elvégzését igazoló bizonyítványok bemutatása nélkül azonnal felvette. A 40 fős osztályukban 8-an érkeztek kitelepítésből, többen egy-két év kihagyás után, közöttük nagybátyám is, aki a kitelepítéskor 14 éves

volt, és két évig építkezésen fizikai munkát végzett. 1953 szeptemberében, amikor Édesapámék a ferencesekhez megérkeztek, az államosítás után újra indult esztergomi ferences gimnázium még csak a 4. tanítási évét kezdte el. Az akkori viharos időkben a ferences atyák mellett premontrei, piarista és más szerzetes tanárok is tanítottak, akiket szétszórásuk idején a ferencesek fogadtak be. Édesapáméknak 1953 szeptemberében az egy héttel korábban pappá szentelt Szabolcs atya lett a prefektusuk, bizony az ő helyzete sem volt könnyű. A nyomorúságos helyzetre való tekintettel Édesapámék többször részesültek tandíjkedvezményben.

A ferencesek igaz és bátor barátok voltak a legnehezebb időkben is, ezt mindig hálával emlegeti a család!

A következő generáció 1986 és 1997 között tanult a ferences falak között: én 1990-ben, testvéreim, Kristóf 1994-ben és András 1997-ben érettségiztünk. Ezekben az években a legendás 80 ágyas háló ideje lassan lejárt, helyét fokozatosan kisebb hálók vették át, iskolánk nyitottabbá vált, enyhültek a kötöttségek, korszerűsödtek az oktatási körülmények, és testvéreim már a ferencesek fellegvárába, Assisibe is eljutottak, sokan kétkeréken! Az ebédlőben szinte megállt az idő, a 12 fős asztalok,

a háromlábú székek változatlanul megvannak – és ez így van jól!

Családunk harmadik generációja, Ricsi és Nándi fiaim már a XXI. század ferenceseinél tanulhattak, ők 2014-ben és 2017-ben érettségiztek. Élve az iskola adta lehetőségekkel, jól felkészülve és nyelvvizsgákkal fejezték be a gimnáziumi éveiket, ahonnan egyenes út vezetett az egyetemre. Testvérei példáján a generációnk következő tagja, Vilmos is bátyjai útját szeretné követni, és éppen napjainkban vett részt felvételi beszélgetésen.

Unokatestvéreim ferences évei és a most is itt tanuló két unokaöcsém élményei nem férnek bele e rövid beszámolómba.

A legérzékenyebb és a személyiség alakulásának legmeghatározóbb szakaszában lehettünk a ferences atyák és testvérek közelében.

Édesanyám 14 éves koromban azzal indított el a kollégiumba, hogy a szerzetesek nem szentek, de azzá válnak, ha minket leérettsgiztetnek... Köszönöm a ferencesek hivatását, hűségét, humorát, türelmét, a figyelmeztetéseket, a tévedéseket, amiket évek múltán is meg lehetett beszélni. Az itt kötött diákbarságok egész életre szólóak.

Csaba (57/B), Ágoston (90/B), Kristóf (94/B), András (97/B), Richárd (14/A), Nándor (17/A)

LENGYEL CSALÁD

Dániel Imre (1977/B)

Robert Frost amerikai költő azt mondta a végzős diákoknak, hogy ne csatlakozzanak túl sok közösséghez az életükben, de háromhoz mindenképpen, ezek pedig: a család, az alma mater és a haza. Hálát adok a Teremtőnek, hogy ezt számomra megsokszorozta. Rádöbentett arra is, hogy nem mindig én választhatok, és ez sokszor milyen jó. Mekkora boldogság, ha megtapasztaljuk: „*Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak benneteket, s arra rendelvelek, hogy menjetek, teremjetekek gyümölcsöt, maradandó gyümölcsöt. Akkor mindent megad nektek az Atya, amit a nevemben kértek tőle. Ezt a parancsot adom nektek: szeressétek egymást!*” Lássuk, hogyan is történt ez az én életemben!

A család, ahová a Teremtő megáldott

Mogyorósbányán születtem Esztergomtól 15 kilométerre. A kis falu a Gerecse lábánál egy erdővel körülölelt gyönyörű völgyben fekszik. Édesapámtól, édesanyámtól a kitarító szorgalmas munkát, a minden körülmények között szorgáló szeretetet tanulhattam meg.

Franka, az alma mater, ami családommá vált

Mogyorósbányán, amikor a plébános atyánkat helyettesítették, találkozhattam Balázs és Teofil atyával. A velük való beszélgetéseknek az lett az eredménye, hogy jelentkeztem a Frankába. Korosztályunknak abban a kegyelemben volt része, hogy a nagy generációval együtt élhettünk az iskola falai között. Jeromossal, a szelíd és mosolygós igazgató atyával, Márton, Oszkár és Antal atyákkal együtt dolgoztunk az iskola kertjeiben. Géza atyával, az „A” osztály prefektusával. Kamill atyával, aki elsős koromban a folyosón énekeltetett meg, és utána csak annyit mondott: délután próba. Prefektusunk Aurél atya volt. Minden idejét velünk töltötte. Csendben, szelíden, de nagy szigorral nevelt minket. Nekünk, szereplőknek és a közönségnek is mindmáig felejthetetlenek az Ő rendezésében előadott színdarabok. Dr. Lukács István tanár úr mindannyiunk talán legnagyobb példaképe és tudós tanára volt. Az atyáknak ez a nehéz időket átélt generációja együtt tanított minket a naggyá váló fiatal szerzetesekkel: Balázs atyával, akihez Kamill atya után nagy örömmel jártam a templomi

kórusba. Bölcsessége, tiszta, rendíthetetlen hite, ferenci elragadtató tanítása sokunknak biztos útmutatás hitünkben és ferenceségünkben. Félix, Vilmos, Pál, Tihamér atya minden területen méltó követői lettek a nagy elődöknek és hálát adok, hogy ismerhetem Őket. Ma is részesei az életemnek.

Osztálytársaim is kivételes helyre kerültek az életemben. Sok vidám és sok embert próbáló élményben volt részünk. Zelei Attila osztálytársunk halála az érettségi előtt kimondhatatlanul összekovácsolt minket.

Úgy gondolom, hogy Szent Ferenc nem három rendet alapított, hanem igazából négyet. Ez a negyedik rend a ferences diákok rendje. Csak Ferenc példája, öröksége, szeretete, az ő követőinek munkája és tanítása képes ezt létrehozni és fenntartani.

Lásd az életem: az érettségít követően a Műszaki Egyetemen villamosmérnöki diplomát szereztem. Informatikával foglalkozom, rövid megszakítással 18 éve dolgozom a Magyar Nemzeti Bankban.

A család, ahol a teremtésben munkatársává kért fel a Teremtő

Miután döntöttem életem nagy kérdésében: nem szerzetes leszek, hanem családapá, kerestem és vártam a nekem teremtett társat. Egyszer csak élem vezette Őt az Úr, és rádőbentem, hogy már régóta ismerem. Emese 35 éve szeretett feleségem. Attilának a testvére, aki az egyik legjobb barátom volt a frankás osztálytársak közül, és ahogy korábban írtam, sajnos negyedikben a Teremtő magához szólította. Mivel nagy családot terveztünk, házasságkötésünk után sorban születtek a gyermekeink. Aurél atya gyakran meglátogatott bennünket, és mint egy jószágos nagyapa hagyta, hogy a fiúk – akkor éppen három – csüngjenek rajta, átkutassák minden zsebét. Tudták, hogy nem hiába teszik, mindig találtak benne valami finomságot. Sokat beszélgettünk, boroztatunk, hol a Margit körüti rendházban, a szobájában, hol Óbudán az otthonunkban. Talán érezte, hogy nemcsak prefektusom, nevelőm, hanem egy kicsit a gyermekeink nagyapja is, hiszen Attila halála előtt egy évvel ő temette el feleségem édesapját.

Ádám fiúnk a Szentendrei Ferences Gimnáziumban érettségizett, de a Frankában is eltölthetett utána egy évet, ahol Vilmos atya készítette fel fizikából az ötödik évfolyamban olyan jól, hogy ma kiváló sebész orvos. Felesége, Kocsis Évi kilencgyerekes görög papcsaládból származott, hat fűtestvére szintén a Frankában érettségizett. Három gyönyörű lányuk van: Julcsa, Sári és Anna. Matyi fiúnk a Frankában érettségizett. Bálint atya volt a prefektusa. Sok mindent kipróbált, ma boldog műbútorasztalos, persze boldogságának legnagyobb forrása csodálatos felesége: Monostori Emese. Andris fiúnk is Szentendrén érettségizett, biológusként az ELTE-n végzett, de diploma után megtalálta igazi feladatát a tanításban, a gyerekevelésben. Igazi talantomokat kapott a gyerekekkel való foglalkozáshoz a Teremtőtől. Két iskolában

tanít: Piliscsabán és szeptembertől nagy örömmre a Frankában prefektus. Marci fiúnk is a Frankában érettségizett – Piusz atya volt a prefektusa –, ő is orvos feleségével, Szijártó Klárával együtt. Orsolya lányunk nem járt ferences iskolába, de nem meglepő, hogy az iskolát, ahol érettségizett Pádúai Szent Antal Gimnáziumnak hívják. Igazi gondoskodó anya típus, tanító néni lesz belőle, jelenleg az ELTE-n tanul. Sokat köszönhet a biológia-tanulmányok és az élet más megpróbáltatásainak kezelésében Szontagh Katalin tanárnőnek a Frankából. Fél éve boldog házaspár, férje Vörös Márton, aki szintén Szentendrén érettségizett.

Beléptem a nagypapa korba, amikor gyermekem gyermekét tarthatom a karomban, aki anyagi mosollyal az arcán édesdeden alszik, és nem csinál semmit, csak létezik Isten szeretetében. Az az érzésem támad ilyenkor, hogy így tart a tenyerén engem is a Teremtő.

Közösség a ferences családban, Ferences Világi Rendben (FVR).

P. Marik Tamás vitorláskapitányt nevelt néhányunkból és az iskolai szünetekben gyerekeket vitorlázattunk a Frankából. Évközben, amikor nem voltunk együtt a Balatonon, hiányzott valami. Így kezdtünk összejárni és Bibliát olvasni, értelmezni – hatan, volt frankás diákok: Dr. Magyar Balázs (1972/B), Dr. Geiszelhardt Gábor (1976/A), Andréka Gábor (1976/B), Dr. Mikesi Péter (1977/B), Záhonyi György (1977/B) és én (1977/B). Találkozásaink hosszú éveken keresztül rendszeresek maradtak és a kis csapat egyre bővült. Mindig akadt papvezetőnk, és a Teremtő rövid karizmatikus kitérővel elvezette közösségünket a ferences út kezdetéhez. 1986-tól János és Miklós atya kísért bennünket. 1988-ban Balázs atya Pasaréten egy éven keresztül tanított minket Szent Ferenc műveiből. Vizsgázni nem kellett, de a végén Kolos atya közölte velünk, ha úgy gondoljuk, ez volt a FVR-be a befogadásunk előtti képzés. Feleségemmel és nyolc társunkkal együtt örömmel éltünk a lehetőséggel és 1989. február 5-én befogadást nyerünk a Ferences Világi Rendbe. Mindketten 1991-ben tettünk örök fogadalmat az Evangélium szerinti életre, Szent

Ferencet követve. A történet és a közösségek leírása hála Istennek túlnő ezen íromány keretein. Ferences utunkon asszisztens atyáinknak sokat köszönhetünk: Gergely, Jakab, Didák, Bálint és József atyának. Ma a piliscsabai FVR közösséghez tartozunk 32 örökfogadalmas testvérünkkel.

Mindenkori plébániai közösségünk,

ahol nemcsak befogadtak, hanem mindig krisztusi közösségben élhetünk.

A katolikus egyház közössége

Nagy megtiszteltetés volt, hogy részt vehettem az Esztergom-Budapest Főegyházmege Zsinatának előkészítésében és a zsinaton is 1994 júliusában. A zsinatot követően a Főegyházmege Pasztorális Helynökségén a lelkiségek és mozgalmak referense lehettem Blanckenstein Miklós atya munkatársaként.

A végső és örök család, ahova mindannyian törekszünk, a mennyek országa,

ami nem más, mint maga a szeretet. Erről a családról még sokat nem tudok, de biztosan tele van, tele lesz ferencesekkel minden rendből, minden rangból és osztályból pl. 1977. IV/B-ből.

Kedves Barátom! Ha eddig eljutottál az olvasásban, talán azt gondold, egy cseppet elfogult vagyok a Franka és a ferencesség iránt. Biztosíthatlak, hogy ez nem így van. Nem egy cseppnyire vagyok elfogult, hanem óceánnyira a megtalált ferences út iránt. Néha kicsit szorongok a számonkérés miatt. Ha ennyit kaptam – család, ferencesség –, hogyan fogok majd számot adni róla? Aztán hálát adva megnyugszom az Úrvégtelen szeretetében, bízva irgalmában.

*Áldjon meg téged az Úr, és őrizzen meg téged!
Mutassa meg neked arcát, és köszörsüljön rajtad!
Fordítsa feléd arcát, és adjon neked békét!
Áldjon meg téged az Úr, kedves frankás Testvérem!*

Tájábrázolás Shelley és Keats költészetében

A tavalyi tanévben az a megtiszteltetés ért, hogy én is a Ferences Ösztöndíjprogram támogatott diákja lehettem. Mindamelllett, hogy pénzjutásban is részesültem projektmunkám során, komoly felelősség nehezedett a vállamra, hiszen az angol romantika két kiemelkedő alakjának költészetét kellett vizsgálnom mentortanárommal, Keppel Dániel tanár úrral.

Shelley és Keats költészetén belül az elemzés szerves részét a verseikben használt ún. átszellemített táj vizsgálata és annak általam adott jelentéstartama tette ki. Röviden tisztázzuk, hogy mit is értünk ezalatt a fogalom alatt! Bruno Snell meghatározásában a külső táj, amit az adott költeményekben olvashatunk, nem pusztán egy látkép, a valóság visszatükrözése, hanem a lírai én belső érzésvilágának kivetülése, manifesztálása. Ezt németül „gesitige Landschaft”-nak, vagyis „átszellemített tájnak” nevezzük Bruno Snell nyomán. Ahhoz, hogy ezekre a szövegrészekre így tekinthessünk, meg kell választanunk a megfelelő interpretációs stratégiát, esetünkben a

szövegközpontú elemzést, úgy, ahogy arról Roland Barthes és a posztstrukturalista irodalom gondolkodik. Ennek lényege, hogy a költeményt nem mint művet értelmezzük, időben és térben elhelyezve és az alkotóhoz kötve, hanem mint szöveget, mely során az aktív olvasóban jön létre a szöveg jelentéstartama. Kutatásom feltevése az volt, hogy lehet-e kategóriákba sorolni azokat a verseket, amelyekben a tájat mint belső tájat értelmezzük, és ha igen, akkor milyen csoportok (témakörök és érzésvilágok) különíthetők el.

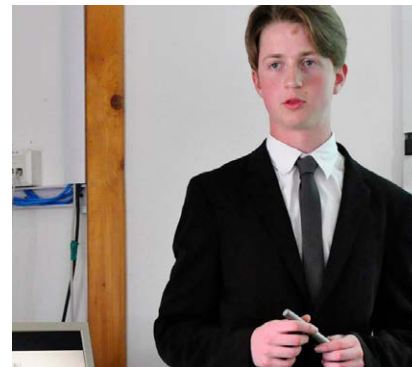
A verseket a Lyra Mundi által kiadott Shelley versei és Keats versei kötetekből olvastam, továbbá az Európa Kiadó Byron válogatott

műveit is elolvastam, de ennek vizsgálata során mindössze egy versben véltem kimutathatónak az átszellemített tájat, ezért nem vettem bele az elemzésbe. Végül hét kategóriát sikerült differenciálnom, melyeknek: a halál, a magány, a változás, a költészet öröme, az élet szépsége, a szerelem boldogsága, a gondok és a szorongás címekeket adtam. A halál és magány kategóriákon belül további alcsoportokat különböztettem meg. Világossá vált számomra ezek fényében, hogy a tájképek mennyire árnyaltan képesek visszatükrözni azokat az érzéseket, amelyek fogalmi szinten ennél csak sokkal egyszerűbben és absztraktabb módom fejezhetők ki.

Két példával szeretném szemléltetni mindent. Az első versünk Shelley *Sorok* című költeménye, melyben a lírai én egy fagyos, dermedt téli tájban szerelme elvesztése iránt érzett fájdalmát fejezi ki: „Szél dermesztette kebled, a hold / szádból kiszívta a vért - / fagyharmatát ontotta rád / az éjs ledőlött ott, hol a / pucér ég metsző sóhaja / tetszése szerint elért.”

Második példaként Keats *A dombtetőn megálltam egy napon* című versének részletét szeretném bemutatni, melyben a lírai én egy olyan tájképet ír le, mellyel az életben érzett otthonosság érzetét, boldogságát fejezi ki, valamint a létben megtapasztalható harmóniát: „A dombtetőn megálltam egy napon, / hűs volt a lég és nyugtató nagyon: / a bimbók, nyújtogatva már alig / lebiccenő, parányi száraiak / csapott ivű, finom levél-hegyét, / még őrizték a hajnal ékszerét, / mit az zokogva szertepergetett.”

Projekt munkám során kiderült, hogy mennyire fontos a táj vizsgálata a versekben, mivel ezek sokszor megváltoztathatják,

elmélyíthetik az olvasóban az adott költemény alap gondolatát, hiszen ezek a tájleírások nem csupán díszítőelemként funkcionálnak, hanem az egyik legalkalmasabb eszköz az érzelmek kifejezésére.

_____ RÉTHY BERTALAN (12/B)

hírek

2018. október 5-én a Ferences Rendtartomány székhelyén, Budapesten, a Ferences Ösztöndíj Alapítvány által működtetett, a három magyar ferences gimnázium legkiválóbb hallgatóiból alakult kutatási szakkollégium összejövetelén, a MISZ tiszteletbeli elnöke, dr. Pakucs János tartott egy motivációs előadást a fiatalok részére. Többek között ismertette az Országos Ifjúsági Tudományos és Innovációs Tehetségkutató Verseny lehetőségét, ill. elmondta a legfontosabb tudnivalókat magáról a versenyről. Második előadóként Kapui Ákos már sikeres startup vállalkozó, az Ifjúsági Tudományos és Innovációs Tehetségkutató Verseny zsűritagja mutatkozott be. 2005-ben a Versenyen I. díjas lett. 2010-ben megalapította a Distinction mobilfejlesztési stúdiót, melyet 2014-ben felvásárolta a Skyscanner nevű brit cég. Előadásában a fiatalokat a tudományosan megalapozott innováció irányába motiválta. (Forrás: <http://www.innovacio.hu/ehirlevel/>)

2018. október 18-án a Crokinol Esztergom és a Magyar Crokinole Szövetség játékbemutatót tartott gimnáziumunkban. Rimár Zsolt szövetségi elnök ismertette a játék egyszerű szabályait, majd utána kezdődött a póckölös csata. Diákjaink remekül szerepeltek!

2018. október 23-án iskolai ünnepség keretében emlékeztünk meg az 1956-os forradalom mártírjairól.

A Duna Televízió gimnáziumunk tanulóinak a Keresztény Múzeumban megtartott múzeumi foglalkozását vette fel, amelyet november 1-jén az ünnepi Család-barát műsorban láthattak a nézők.

2018. október 20-án gimnáziumunkban forgatta *Bátorság* című videoklipjét Vastag Csaba háromszoros Fonogram-díjas magyar énekes. Csaba Radnai Márk öregdiákunk (2006/A) révén választotta gimnáziumunkat a forgatás helyszínéül. A klip elkészítésében 9/A osztályos tanulóink vettek részt fr. Rockenbauer Barnabás prefektus közreműködésével (főszereplő: Ferenci Dániel), valamint Kaposi Botond 11/B osztályos tanulóink alakította a klip egyik szerzetesét. Mind az előadó és a stáb, mind pedig a diákjaink részéről nagyon sok pozitív visszajelzés érkezett.

2018. november 10-én 14.00 órakor – a korábbi hagyományoknak megfelelően – Budapesten a pesti Ferences Rendház Oratóriumában elhunyt diáktársakért és tanárokért mutatott be szentmisét Hován Ágoston atya (1965/H).

2018. november 21-én immáron harmadik alkalommal került megrendezésre a gimnáziumunkban érettségizett papok és szerzetesek öregdiák-találkozója. A 11 órakor kezdődő szentmise főcelebránsa Halmai Vilmos atya (1964/H) volt. A szentmisén gimnáziumunk diákjai és dolgozói is részt vettek. A szentmise utáni program az intézményünk új vezetőségének bemutatkozásával folytatódott, majd az ünnepi ebéd után P. dr. Varga Kapisztrán OFM házfőnök, gimnáziumunk lelki-igazgatóhelyettese és ferences öregdiák (1979/A) tartott előadást a megjelenteknek. A program 15.30-kor napközi imárával ért véget. (fotóoz)

2018. december 09-én tartották szokásos, adventi gyertyagyújtással egybekötött éves nagytalálkozójukat a pesti ferences templom Szent Ferenc-termében a budapesti és Pest megyei öregdiákjaink. Az ünnepségen részt vett iskolánk vezetősége és énekkara Pálmai Árpád karnagy vezetésével.

2018. december 11-én Mayer Eszter és Éberhardt Mária ikonfestő művészek alkotásaiból nyílt kiállítás a Kákonyi Galériában. A kiállítást P. dr. Varga Kapisztrán OFM nyitotta meg. A közel 40 ikont felölelő tárlat január 31-ig tekinthető meg.

2018. december 16-án, vasárnap Mohos Gábor Esztergom-budapesti segédpüspök diakónussá szentelte fr. Bucskó Nándor OFM prefektust, ferences öregdiákunkat (1998/B). A szentmisén a ferencesek nagycsaládjá és rokonok mellett jelen voltak gimnáziumunk diákjai és dolgozói, valamint szülők és egyházközségünk hívei is.

A Franka-lapot azokból a befizetésekből tudjuk fenntartani, amit öregdiákjaink tagdíj és előfizetés címén küldenek. Azoknak, akik rendszeresen – évente több alkalommal is – eljuttatják hozzánk az összeget, hálásan köszönjük. Kérjük mindazokat, akik rendszeresen megkapják az újságot, ám nem fizetnek érte, 2018. december 31-ig legyenek szívesek pótolják mulasztásukat a mellékelt csekken. Az éves tagdíj és a Franka-lapelőfizetése 2018-ban: 3.200 Ft/ffő.

Köszönjük!

2018. november 21-én immáron harmadik alkalommal került megrendezésre a gimnáziumunkban érettségizett papok és szerzetesek öregdiák-találkozója. A 11 órakor kezdődő szentmise főcelebránsa Halmi Vilmos atya (1964/H) volt. A szentmisén gimnáziumunk diákjai és dolgozói is részt vettek. A szentmise utáni program az intézményünk új vezetőségének bemutatkozásával folytatódott, majd az ünnepi ebéd után P. dr. Varga Kapisztrán OFM házfőnök, gimnáziumunk lelki-igazgatóhelyettese és ferences öregdiák (1979/A) tartott előadást a megjelenteknek. A program 15.30-kor napközi imaórával ért véget.

köszönetek

Köszönjük dr. Percze László öregdiákunknak (1970/A), hogy az idei évben is megajándékozta intézményünket körteadományával és egy sertéssel. A körtét dolgozóink és diákjaink között osztottuk szét, míg a sertést dolgozóinkkal közösen dolgoztuk fel és fogyasztottuk el jó hangulatú, közösségépítő délutáni szabadprogram keretében.

Köszönjük a gimnáziumunk népszerűsítésében nyújtott segítséget öregdiákjainknak, a plébánosoknak, dolgozóinknak, diákjainknak és kedves szüleiknek. Megtisztelő számunkra, hogy a Bonum Televízió és az Esztergom Régió Televízió rendszeresen hírt ad iskolánk életéről, amit ezúttal is hálás szívvel köszönünk. A két televízió együttműködésének köszönhetően december 3-án a kedves nézők is bekapcsolódhattak az élő közvetítésbe, ahol betekintést nyerhettek intézményünk változatos életébe.

gratuláció

Az Esztergomi Várszínház az idei évben ünnepelte fennállásának 30. évfordulóját. Ebből az alkalomból egy nívós jubileumi kiadvány is készült, amely Szeder Balázs öregdiákunk (1996/C) munkáját dicséri. Horányi László színművész (1969/B) 25 éve vezeti a színházat, és színvonalas produkciókkal várja minden évben a nézőket.

Szeretettel gratulálunk Radványi Benedek (2006/A) öregdiákunknak a napokban megjelent *Arany Pengék* című könyv társszerzőjének. A könyv a februári téli olimpián történelmi aranyérmert nyert magyar rövid pályás gyorskorcsolya-váltóról szól. Az Arany Pengék tartalmazza az olimpiai döntő legapróbb mozzanatait, a sportág hazai felemelkedésének döbbenetes sztorikkal fűszerezett történetét, hat nagyinterjút és 48 oldal színes képmellékletet is.

Földi Roland öregdiákunk (2013/A) *One Las Hund* című első filmje győztes lett a Los Angeles-i Film Awards-on (LAFA). A Legjobb Független Film kategóriában zenei különdíjat kapott, ezen felül a Legjobb Film kategóriában is döntősként szerepelt. Key Cast szerepében Farkas József Dániel öregdiákunkat (2011/A) láthatjuk.

„A két fiatal srác olyan tempóban ért fel a Nagy fal tetejére, mintha rakéta hajtotta volna őket” (TV2). Szarka Bence (2011/A) és Szarka Boldizsár (2013/A) öregdiákjainknak sok szeretettel gratulálunk a Ninja Warrior Hungary ügyességi vetélkedőben elért eredményéhez.

2018. december 18-án a budapesti József Attila Színházban mutatták be Kiss Antal öregdiákunk (1987/B) L című könyvét. A könyvre szánt adományokból összegyűlt összeget jótékonsági célra ajánlják fel. Az egyik támogató a kárpátjai Feketepatak és Verbóc magyar református óvodája; a másik egy férje elvesztése miatt négy kisgyermekével magára maradt családanya.

ÖREGDIÁKUNKTÓL ÉRKEZETT

2018. augusztus 23-án tartotta vasmiséjét Páldeák Szabolcs atya a pesti ferences templomban. A szentmisén számos vendég mellett részt vettek első volt osztályának még élő tagjai is. Öröm volt látni 92 éves prefektusunkat. A szentmise után agapén vettek részt a diákok is, akik volt prefektusuktól legújabb könyvét kapták ajándékba, valamint a vasmisés áldás mellett egy emléklapban is részesültek. *Beküldte: Galambosi Lajos öregdiák (1957/R)*

A szentmise közben láttuk, hallottuk, megkönnyeztük az iskola kamarakórusát. Csodálatosan énekeltek! Eszembe jutottak az 1957-1961-es évek, amikor én is tagja voltam mindkét énekkarnak, amit akkor Kamill atya vezetett. Pár szót váltottam Pálmai Árpád tanár úrral, aki csodákat művelt ezekkel a fiúkkal. Köszönet és hála érte! *Szeretettel és frankás üdvözlettel: Fodor László (1961/R). (Szent Márton Kórustalálkózón Szombathelyen a Szent Márton-templomban volt az énekkar 2018. november 18-án)*

A legkevésbé sem ünneprontás, csupán helyesbítés szeretne lenni a következő. A „Gyöngyvirágos fiaim!” ballagási beszédkezdő megszólítás nem dr. Huszár Jeromos atya – hajdani és közszeretnek örvendő – igazgatónk szájából és szívéből hangzott el először Alma Materünkben. Az őt megelőző, szintén feledhetetlen és kiváló igazgató P. Hajdu Pál Antal kezdte így ünnepi beszédét a mi ballagásunkkor 1955 májusában, gyöngyvirággal díszített ruhánkat megpillantva. Persze semmit sem vesz el Jeromos atya értékéből, ha „haladó hagyományként” ő is alkalmazza nagynevű elődje idézett megszólítását. Két kézzel áldja meg az Isten Mindkettőjüket haló poraikban is! *Beküldte: Dobay Pál (1955/R)*

Nagyon köszönöm, hogy a vendégszoba két napra is rendelkezésünkre állt. (...) Én újra megtapasztalhattam a valamikori Alma Mater szeretetteljes légkörét, valamint feleségemmel együtt az ott dolgozók Szent Ferenc-i felebaráti szeretetét és segítőkészségét, melyet utólag is szeretnék megköszönni! *Tisztelettel: Varga László (1977/B) és felesége, Anikó.*

gyászjelentések

† **Dr. Mátrai Benedek** címzetes apát, kanonok, öregdiák (1967/A) életének 70., papságának 47. évében 2018. szeptember 7-én hunyt el. Lelke üdvéért az engesztelő szentmiseáldozatot szeptember 19-én a váci székesegyházban, szeptember 20-án pedig az ecsédi templomban mutatták be, majd az ecsédi temetőben helyezték örök nyugalomra.

† **Dr. Máté Lajos** öregdiák (1964/H) elhunyt. Temetése 2018. november 13-án volt Németországban, Bogenben. Az 1964/H osztály november 13-án az Óbudai Szaléziak Segítő Szűz Mária Templomában búcsúzott el tőle gyászmissze keretében. A koszorúra szánt összeget az özvegy kérésének megfelelően az osztálytársak gimnáziumunk egyik rászoruló diákja részére fizették be.

felhívások

ÉRETTSÉGI TALÁLKOZÓK 2019-BEN

Kedves Öregdiákjaink! Kérünk Benneteket, hogy találkozókat kizárólag a lentiekben meghirdetett időpontokban szíveskedjétek megszervezni, ne térjete el a megadott időpontoktól! Az érettségi találkozók zavartalan lebonyolítása érdekében a kisegítő személyzet (*adminisztratív, takarítók, portások és konyhai dolgozók*) szeretettel áll rendelkezésetekre. Az ettől eltérő időpontokban dolgozóink nyári pihenőszabadságukat töltik, szorgalmi időben pedig nincs lehetőségünk és kapacitásunk a találkozók megszervezésére. A kollégiumi hálók elrendezéséből, kialakításából adódóan családok, hölgyek, gyermekek külön elszállásolására sajnos nincs lehetőségünk. Felhívjuk szíves figyelmeteket, hogy egy időpontban csak 5 évfolyamot vagy 10 osztályt tudunk fogadni. A kollégiumi férőhelyek miatti egyeztetés, időpontfoglalás 2019. január 7-től február 4-ig lehetséges *Kedves Ilonánál*. A találkozó szervezéséhez szükséges megrendelőlap pedig február 10-től igényelhető. Telefonszám munkanapokon, munkaidőben: 33/898-098. Köszönjük a megértéseteket és együttműködéseket, szeretettel várunk Benneteket!

2019-ben az alábbi évfolyamokat várjuk érettségi találkozóra:

1954, 1959, 1964, 1969, 1974, 1979, 1984, 1989, 1994, 1999, 2004, 2009, 2014.

Az érettségi találkozók időpontjai:

2019. június 28-29-30., (*péntek-szombat-vasárnap*); 2019. július 5-6-7., (*péntek-szombat-vasárnap*); 2019. augusztus 17-18., (*szombat-vasárnap*).

A június 28-30. közötti időpontot azoknak az osztályoknak ajánljuk, amelyekben több papi hivatás van, hogy a plébánosok, lelkészek a vasárnapi szentmisére hazaérjenek. Az augusztusi találkozóra – elsősorban – az 5, 10 és 15 éve érettségizett öregdiákjainkat várjuk!

_____HÍRSZERKESZTŐ: KEDVES ILONA

„Nem az számít, hogy mennyit adunk, hanem hogy mekkora szeretetet fektetünk az adásba.” (Kalkuttai Szent Teréz)

Gimnáziumunkba ma is járnak nehéz anyagi körülmények között élő diákok.

Az őket támogató öregdiákok nagylelkűsége teszi lehetővé évről-évre ezen diákok kollégiumi lakhatását, étkezését és egyéb kiadásait. Gimnáziumunk prefektusai, osztály-ferencesei és osztályfőnökei nevében is köszönjük adományozó öregdiákjainknak támogatásukat, akik rendszeres vagy alkalmi adományaikkal segítik a rászoruló diákjainkat. Névtelenségben maradó támogatásuk tanúságtétel a ferences szellem, az emberség és az öregdiáki összetartás mellett. Ezekből az adományokból a végzős tanulóink részére Bocskai-öltönyt, diákjaink étkezését, osztálypénzét, tankönyvtámogatását, valamint a számukra szervezett tartalmas programokon való részvételt biztosítottuk és biztosítjuk. A támogatások segítségével ők is eljuthattak a Kárpát-medencébe, vagy a ferences rend bölcsőjébe, Assisibe. Szeretettel tájékoztatjuk Jőtevőinket, hogy ezeken a programokon mindannyian jól érezték magukat – mindez a testi, szellemi és lelki épülésüket szolgálta. Köszönjük, hogy Szent Ferenc alázatával és érzékenységgel segítenek rászoruló diáktársaikon. Szívből kívánjuk, hogy a jó Isten már itt a földön százszorososan fizessen meg jóságukért!

Köszönjük továbbá mindazoknak a szülőknak, adakozóknak, segítőknek és jóakaróknak a gondoskodó szeretetét, akik ebben az évben is anyagiakkal, imáikkal, erkölcsileg, tárgyi adományaikkal vagy más formában támogatták rászoruló diákjainkat, programjainkat vagy intézményünket, felhívásunkra, kérésünkre vagy csak önkéntes felajánlasként önzetlenül segítettek. Nehéz élethelyzetben lévő embertársaink iránti elkötelezettségük és szeretetük példaértékű!

